

Bryssel 6.12.2023
COM(2023) 787 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

**eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetun
asetuksen (EU) 2019/788 soveltamisesta**

Kertomus eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetun asetuksen (EU) 2019/788 soveltamisesta

1. JOHDANTO

Eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annettua [asetusta \(EU\) 2019/788](#)¹ alettiin soveltaa 1. tammikuuta 2020. Tämä toinen eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annettu asetus on seurausta laajasta lainsäädäntöuudistuksesta, jolla korjattiin ensimmäisen eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetun asetuksen ([asetus \(EU\) N:o 211/2011](#))² soveltamisessa ilmenneet puutteet. Tarkistettujen sääntöjen tavoitteena on tuoda eurooppalainen kansalaisaloite useampien ulottuville, keventää aloitteeseen liittyvää menettelyä, helpottaa aloitteen käyttöä sen järjestäjien ja tukijoiden kannalta ja tehostaa jatkotoimia, jotta voidaan hyödyntää sen täysi potentiaali keskustelua edistävänä välineenä.³

Eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetun asetuksen 25 artiklassa säädetään, että komission on tarkastettava eurooppalaisen kansalaisaloitteen toimintaa säännöllisesti ja annettava Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomus eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetun asetuksen soveltamisesta viimeistään 1. tammikuuta 2024 ja sen jälkeen neljän vuoden välein. Tässä kertomuksessa arvioidaan eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetun asetuksen soveltamista ja eurooppalaisen kansalaisaloitteen toimintaa välineenä 1. tammikuuta 2020 alkaen. Siinä hahmotellaan toimet, joita komissio aikoo toteuttaa parantaakseen edelleen eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetun asetuksen täytäntöönpanoa ja eurooppalaisten kansalaisaloitteiden toimintaa ottaen huomioon uudelleentarkastelun havainnot ja sidosryhmiltä saadut kehotukset. Tässä kertomuksessa käsitellään myös useita kysymyksiä, jotka sisältyvät eurooppalaista kansalaisaloitetta koskevien asetusten täytäntöönpanosta 13. kesäkuuta 2023 annettuun Euroopan parlamentin [päättölauselmaan](#)⁴, minkä lisäksi sillä täydennetään komission vastausta Euroopan parlamentin päätöslauselmaan⁵.

Arvioidakseen tarkistettujen sääntöjen tuloksellisuutta komissio on järjestänyt useita kuulemisia, jotka toimivat tämän kertomuksen tietopohjana⁶; eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjien kuuleminen (verkkokysely ja haastattelut)⁷, eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetun asetuksen täytäntöönpanosta vastaaville jäsenvaltioiden

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston [asetus \(EU\) 2019/788](#), annettu 17 päivänä huhtikuuta 2019, eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta (EUVL L 130, 17.5.2019, s. 55).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston [asetus \(EU\) N:o 211/2011](#), annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, kansalaisaloitteesta (EUVL L 65, 11.3.2011, s. 1).

³ Asetuksen (EU) 2019/788 johdanto-osan 5 kappale.

⁴ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0230_FI.html

⁵ <https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/spdoc.do?i=60031&j=0&l=en>

⁶ Raportit eri kuulemismenettelyistä julkaistaan eurooppalaista kansalaisaloitetta koskevan uudelleentarkastelun verkkosivustolla: https://citizens-initiative.europa.eu/2023-eci-review_en

⁷ Lisähaastatteluilla täydennettyyn verkkokyselyyn saatiin 34 vastausta eurooppalaisten kansalaisaloitteiden edustajilta.

viranomaisille suunnattu verkkokysely⁸, kansalaisille suunnattu verkkokysely⁹ ja komission keskitettyä verkossa toteutettavaa keruujärjestelmää käyttäneille eurooppalaisten kansalaisaloitteiden allekirjoittajille suunnattu käyttäjäkysely¹⁰. Komissio on keskittynyt uudelleentarkastelussa 1. tammikuuta 2020 jälkeen rekisteröityihin eurooppalaisiin kansalaisaloitteisiin ja ensimmäisen eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetun asetuksen nojalla rekisteröityihin eurooppalaisiin kansalaisaloitteisiin, jotka olivat 1. tammikuuta 2020 vielä käsiteltävinä eurooppalaista kansalaisaloitetta koskevan menettelyn eri vaiheissa.

2. YLEISKATSAUS RAPORTOINTIKAUDESTA

Tarkistettuja sääntöjä oli juuri alettu soveltaa, kun covid-19-pandemia alkoi. Pandemia häiritsi merkittävästi tuolloin käynnissä olleisiin eurooppalaisiin kansalaisaloitteisiin liittyvien kampanjoiden toteuttamista kaikkialla EU:ssa. Taulukossa 1 esitetään covid-19-pandemian kielteinen vaikutus eurooppalaisiin kansalaisaloitteisiin. Vuonna 2020, jolloin tarkistettuja sääntöjä alettiin soveltaa, rekisteröintiä haettiin ainoastaan viidelle uudelle eurooppalaiselle kansalaisaloitteelle. Pandemian vaikutusta eurooppalaisiin kansalaisaloitteisiin saatiin rajoitettua komission ehdottamilla väliaikaisilla toimenpiteillä¹¹, jotka lainsäätäjät hyväksyivät 15. heinäkuuta 2020. Kun terveystilanne parani, oli jo havaittavissa joitakin myönteisiä kehityssuuntia: rekisteröintipyyntöjen määrä lisääntyi, ja ennätysmäärä eurooppalaisia kansalaisaloitteita keräsi vähintään miljoona allekirjoitusta. Vastaavasti komissio antoi myös ennätysmäärän vastauksia eurooppalaisille kansalaisaloitteille.

Taulukko 1: yleiskatsaus raportointikauden eurooppalaisista kansalaisaloitteista

	2020	2021	2022	2023	YHTEENSÄ 2020–2023
Rekisteröintipyyntöt	5	11	11	13	40
Rekisteröidyt eurooppalaiset kansalaisaloitteet	5	11	10	11	37 ¹²
Evätyt eurooppalaiset kansalaisaloitteet ¹³		1			1

⁸ Kyselyyn vastasi 25 jäsenvaltiota.

⁹ Vastauksia saatiin 7 271.

¹⁰ **Vastauksia** saatiin **60 157**. Käyttäjäkysely on kysely, joka näytetään verkkosivuston kävijöille, kun he ovat poistumassa verkkosivustolta.

¹¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston [asetus \(EU\) 2020/1042](#), annettu 15 päivänä heinäkuuta 2020, eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetussa asetuksessa (EU) 2019/788 säädettyjen keruu-, tarkastus- ja tutkintavaiheiden määräaikoja koskevista väliaikaisista toimenpiteistä covid-19:n leviämisen vuoksi (EUVL L 231, 17.7.2020, s. 7–11).

¹² Kaksi pyyntöä on parhaillaan oikeudellisessa arvioinnissa.

¹³ ”EVE-aloite päätöksenteko-oikeuden luomiseksi”.

Peruutettu komission alustavan arvion jälkeen				1	1
Pätevät ja toimitetut	2		1	3	6
Tarkastaminen saatettu onnistuneesti päätökseen, mutta ei vielä toimitettu komissiolle					2 ¹⁴
Vastatut		2		4	6 ¹⁵

Raportointikaudella ihmiset ja yhteiskunta pystyivät hyötymään aiempien vaaditun allekirjoittajamäärän saaneiden eurooppalaisten kansalaisaloitteiden myönteisistä vaikutuksista. Ensimmäisen vaaditun allekirjoittajamäärän saaneen eurooppalaisen kansalaisaloitteen (”Right2Water”) konkreettisenä jatkotoimena tarkistetulla juomavesidirektiivillä¹⁶, joka jäsenvaltioiden oli saatettava osaksi kansallista lainsäädäntöä viimeistään 12. tammikuuta 2023, parannetaan myös haavoittuvassa asemassa olevien ja syrjäytyneiden ryhmien veden saantia. Vastauksena vaaditun allekirjoittajamäärän saaneeseen eurooppalaiseen kansalaisaloitteeseen ”Kielletään glyfosaatti” elintarvikeketjuun sovellettavan EU:n riskinarvioinnin avoimuudesta ja kestävydestä annettua asetusta¹⁷ alettiin soveltaa 27. maaliskuuta 2021. Asetus antaa kaikille automaattisesti mahdollisuuden tutustua kaikkiin tutkimuksiin ja tietoihin, jotka teollisuus on toimittanut riskinarviointiprosessin yhteydessä.

Toisen eurooppalaista kansalaisaloitetta koskevan asetuksen yhteydessä otettiin käyttöön uuden sukupolven tietotekniset järjestelmät, jotka tukevat eurooppalaisten kansalaisaloitteiden toimintaa: keskitetty verkossa toteutettava keruujärjestelmä, tiedostojenvaihtopalvelu¹⁸, uudistettu EU:n kansalaisaloitefoorumi sekä uusi eurooppalaisten kansalaisaloitteiden rekisteri ja julkinen verkkosivusto¹⁹. Raportointikauden aikana näitä järjestelmiä parannettiin edelleen käyttäjiä ja sidosryhmiä kuullen. Kuten lainsäätäjät päättivät osana eurooppalaisten kansalaisaloitteiden uudistusta, yksittäiset verkossa toteutettavat keruujärjestelmät, joita

¹⁴ Eurooppalaiset kansalaisaloitteet ”Stop extremism” (tarkastettu ennen vuotta 2020) ja ”Koheesiopolitiikka”.

¹⁵ Vastaus eurooppalaiseen kansalaisaloitteeseen ”Fur Free Europe” (Eurooppa ilman turkiksia) hyväksytään 14. joulukuuta 2023 mennessä.

¹⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston [direktiivi \(EU\) 2020/2184](#), annettu 16 päivänä joulukuuta 2020, ihmisten käyttöön tarkoitetun veden laadusta (uudelleenlaadittu) (EUVL L 435, 23.12.2020, s. 1–62).

¹⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston [asetus \(EU\) 2019/1381](#), annettu 20 päivänä kesäkuuta 2019, elintarvikeketjuun sovellettavan EU:n riskinarvioinnin avoimuudesta ja kestävydestä (EUVL L 231, 6.9.2019, s. 1–28).

¹⁸ Tiedostojenvaihtopalvelu helpottaa tuenilmausten turvallista siirtämistä kansallisille viranomaisille.

¹⁹ <https://citizens-initiative.europa.eu/fi>

käytettiin, kun kattavaa keskitettyä järjestelmää ei ollut käytettävissä, poistettiin asteittain käytöstä.²⁰

3. ARVIOINTI EUROOPPALAISESTA KANSALAISALOITTEESTA ANNETUN ASETUKSEN SOVELTAMISESTA

3.1. Eurooppalaisen kansalaisaloitteen prosessi lyhyesti

Eurooppalaisen kansalaisaloitteen prosessi sisältää useita vaiheita. Kansalaisaloitteen käynnistämiseksi on perustettava ”järjestäjryhmä”. Ennen kuin järjestäjät voivat ryhtyä keräämään ihmisiltä tuenilmauksia, ehdotettu aloite on toimitettava komissiolle, joka arvioi, täytyvätkö rekisteröinnin edellytykset. Kun rekisteröinti on vahvistettu, järjestäjillä on kuusi kuukautta aikaa aloittaa allekirjoitusten kerääminen. Niiden on kerättävä miljoona allekirjoitusta 12 kuukauden kuluessa ja saavutettava vaaditut vähimmäismäärät vähintään seitsemässä jäsenvaltiossa. Kun kansalliset viranomaiset ovat tarkastaneet kerätyt allekirjoitukset ja saaneet vahvistuksen siitä, että vähimmäismäärät on saavutettu, eurooppalaisen kansalaisaloitteen järjestäjät voivat toimittaa aloitteensa komissiolle tutkintaa ja virallisen vastauksen antamista varten.

3.2. Oikeus tukea eurooppalaista kansalaisaloitetta

Eurooppalaisen kansalaisaloitteen tukemisen vähimmäisikä

Ennen 1. tammikuuta 2020 eurooppalaisen kansalaisaloitteen tukemisen vähimmäisikä oli alle 18 vuotta kolmessa jäsenvaltiossa Euroopan parlamentin vaalien äänestysikärajan mukaisesti (16 vuotta Itävallassa ja Maltalla ja 17 vuotta Kreikassa). Jotta nuorten osallistumista demokratian toteuttamiseen voitaisiin lisätä Euroopan unionissa, eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetussa asetuksessa annetaan jäsenvaltioille mahdollisuus alentaa eurooppalaisen kansalaisaloitteen tukemisen vähimmäisikä 16 vuoteen kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Säännöksen käyttöönoton jälkeen eurooppalaisen kansalaisaloitteen tukemisen vähimmäisikä on laskettu 16 vuoteen kolmessa jäsenvaltiossa eli Virossa (1. tammikuuta 2020 alkaen), Saksassa (1. tammikuuta 2023 alkaen) ja Belgiassa (1. toukokuuta 2023 alkaen), joten nyt tukemisen vähimmäisikä on alle 18 vuotta kuudessa jäsenvaltiossa. Lisäksi Suomi on ilmoittanut suunnitelmista laskea tukemisen vähimmäisikä 16 vuoteen, ja Irlanti on ilmoittanut aikovansa tutkia äänestämisen vähimmäisiän alentamista. Taulukossa 2 esitetään yleiskatsaus eurooppalaisen kansalaisaloitteen tukemisen vähimmäisiästä EU:n 27 jäsenvaltiossa.

Taulukko 2: eurooppalaisen kansalaisaloitteen tukemisen vähimmäisikä – nykytilanne (kesäkuu 2023)

18 vuotta	BG, CZ, DK, IE, ES, FR, HR, IT, CY, LV, LT, LU, HU, NL, PL, PT, RO, SI, SK, FI ja SE
-----------	--

²⁰ Käytännössä eurooppalaiset kansalaisaloitteet ovat käyttäneet yhtä tällaista järjestelmää eli kansalaisyhteiskunnan järjestöjen tarjoamaa OpenECI-ohjelmistoa. Viimeisen tätä järjestelmää käyttäneen eurooppalaisen kansalaisaloitteen tuenilmausten keruu päättyi 19. heinäkuuta 2023.

17 vuotta	EL
16 vuotta	BE, DE, EE, MT ja AT

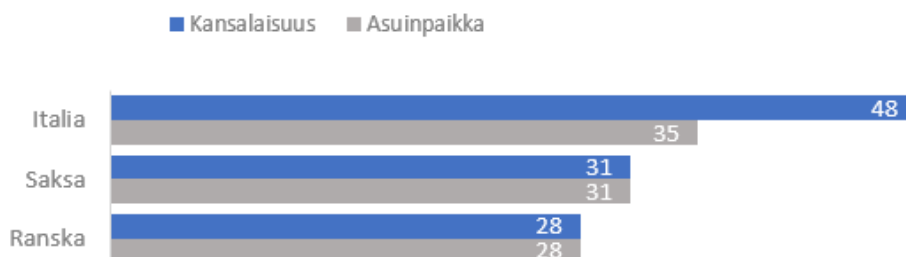
Palautteessaan 15 jäsenvaltiota ilmoitti, että ne eivät suunnittele tukemisen vähimmäisiän alentamista 16 vuoteen, ja kolmessa muussa jäsenvaltiossa (Latviassa, Sloveniassa ja Slovakiassa) päätöstä ei ollut tehty.

Kyselyyn vastanneista eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjistä 75 prosenttia²¹ katsoi, että tukemisen vähimmäisiän alentaminen 16 vuoteen kaikissa jäsenvaltioissa on tärkeää eurooppalaisten kansalaisaloitteiden onnistumisen kannalta. Verkkokyselyyn osallistuneet olivat kuitenkin erimielisiä tästä asiasta: vastanneista 52 prosenttia kannatti tukemisen vähimmäisiän alentamista 16 vuoteen, mutta 46 prosenttia piti 18:aa vuotta sopivana tukemisen vähimmäisikänä.

Järjestäjärühmä

Eurooppalaisen kansalaisaloitteen käynnistämisen edellytyksenä on perustaa **järjestäjärühmä**, joka koostuu vähintään seitsemästä EU:n kansalaisesta, joiden on i) asuttava seitsemässä eri EU:n jäsenvaltiossa ja ii) oltava ikänsä puolesta oikeutettuja äänestämään Euroopan parlamentin vaaleissa.

Kaavio1: järjestäjien jakautuminen kansalaisuuden ja asuinpaikan mukaan (kolme yleisintä jäsenvaltiota)²²

Ikäryhmittäinen jakauma (ks. liitteen kaavio 5) osoittaa, että eri ikäryhmät ovat tasapainoisesti edustettuina ja nuoret ovat hyvin edustettuina (21 % järjestäjistä on alle 30-vuotiaita ja 50 % yli 40-vuotiaita).

Uusi eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annettu asetus mahdollistaa myös **oikeushenkilön** perustamisen eurooppalaisen kansalaisaloitteen hallinnointia varten, mutta ainoastaan kaksi järjestäjää ilmoitti tehneensä näin ja pitäneensä sitä yleisesti ottaen hyödyllisenä. Ne, jotka eivät olleet käyttäneet tätä mahdollisuutta, mainitsivat syiksi hallinnollisen taakan, tähän liittyvät

²¹ Kaksitoista kaikista 16:sta kyselyyn vastanneista.

²² Täydellinen luettelo esitetään liitteen kaaviossa 4.

kustannukset ja tällaisten oikeushenkilöiden perustamiseen liittyvät menettelyitä koskevat viiveet.

3.3. Rekisteröintivaihe

Komissio on saanut **40** eurooppalaisten kansalaisaloitteiden rekisteröintipyyntöä sen jälkeen, kun tarkistettuja sääntöjä alettiin soveltaa. Komissio rekisteröi raportointikauden aikana **37** eurooppalaista kansalaisaloitetta eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetun asetuksen 6 artiklan 3 kohdan mukaisesti, mikä johtuu myös kaksivaiheisesta menettelystä²³, jonka ansiosta järjestäjät voivat tarkistaa aloitteita, joita ei muutoin voida rekisteröidä sen vuoksi, että ne eivät (osittain) kuulu komission toimivallan piiriin. Menettely on osoittanut hyödyllisyytensä, sillä sen avulla kahdeksan eurooppalaista kansalaisaloitetta voitiin lopulta rekisteröidä kokonaisuudessaan. Ainoastaan **yksi** rekisteröintipyyntö hylättiin lopulta. Järjestäjät peruuttivat toisen pyynnön komission alustavan arvion jälkeen.

Jotta rekisteröintiprosessi olisi sujuva eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetussa asetuksessa säädettyjen tiukkojen määräaikojen puitteissa, järjestäjien on toimitettava rekisteröintipyyntönsä yhteydessä kattavat todisteet hallinnollisten vaatimusten täyttämiseksi.

Niistä järjestäjistä, jotka osallistuivat kyselyyn ja joihin sovellettiin uusia rekisteröintisääntöjä, 83 prosenttia²⁴ ilmoitti, että eurooppalaisen kansalaisaloitteen rekisteröintimenettely oli kaiken kaikkiaan tehokas ja yksinkertainen. Ainoastaan yhden vastaajan mielestä menettelyä oli erittäin vaikea noudattaa. Useimmat vastaajat²⁵ katsoivat, että eurooppalaisen kansalaisaloitteen rekisteröintiä koskevat vaatimukset ovat selkeät ja että järjestäjän tilin kautta tapahtuva tekninen toimitusprosessi on helppo. Suurin osa vastaajista piti rekisteröinnin edellytysten noudattamista melko helppona, mutta kaksi heistä (17 %) piti edellytyksiä suhteellisen vaikeina johtuen asuinpaikkaan liittyvistä hallinnollisista tarkastusvaatimuksista ja tarpeesta varmistaa, että mikään eurooppalaisten kansalaisaloitteiden osista ei selvästi ylitä komission toimivaltaa. Järjestäjien mukaan suurin rekisteröintivaiheen haaste liittyy resursseihin – aikaan ja rahoitukseen.

Kyselyyn osallistuneet järjestäjät, jotka olivat käyneet läpi kaksivaiheisen rekisteröintimenettelyn, pitivät komission alustavassa arviossa antamia tietoja selkeinä. Ne käyttivät EU:n kansalaisaloitefoorumin tarjoamia ohjeita, joita useimmat niistä pitivät olennaisen tärkeinä eurooppalaisen kansalaisaloitteensa rekisteröinnin varmistamisessa.

²³ Eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetun asetuksen 6 artiklan 4 kohdassa säädetään, että jos eurooppalaisen kansalaisaloitteen rekisteröinnin edellytykset täyttyvät, lukuun ottamatta vaatimusta, jonka mukaisesti ”mikään aloitteen osista ei selvästi ylitä komission toimivaltaa tehdä ehdotus unionin säädökseksi perussopimusten soveltamiseksi” (6 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan c alakohhta), komission on ilmoitettava tästä arviosta järjestäjille. Järjestäjät voivat joko muuttaa aloitetta komission arvion huomioon ottamiseksi, pitää aloitteen voimassa tai peruuttaa sen. Järjestäjien on ilmoitettava komissiolle valinnastaan ja toimitettava alkuperäistä aloitetta koskevat mahdolliset muutokset.

²⁴ Kymmenen 12 vastauksesta, jotka edustavat 1. tammikuuta 2020 jälkeen rekisteröityjä aloitteita.

²⁵ Kymmenen 12 vastauksesta, jotka edustavat 1. tammikuuta 2020 jälkeen rekisteröityjä aloitteita.

Ainoastaan hylätyn eurooppalaisen kansalaisaloitteen rekisteröinnin tapauksessa sen edustaja ilmoitti, että hylkäämisen syyt eivät olleet täysin selvät.²⁶

3.4. Keruuvaihe

Ensimmäisen eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetun asetuksen nojalla rekisteröidyistä eurooppalaisista kansalaisaloitteista 16 oli 1. tammikuuta 2020 vielä keruuvaiheessa. Tarkistetun eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetun asetuksen nojalla rekisteröidyn 33 muun eurooppalaisen kansalaisaloitteen keruuvaihe aloitettiin raportointikauden aikana. Taulukossa 3 esitetään yleiskatsaus keruuvaiheessa olevista eurooppalaisista kansalaisaloitteista.

Raportointikaudella ennätyselliset **viisi eurooppalaista kansalaisaloitetta** keräsi yli miljoona tuenilmausta, ja kolme niistä rekisteröitiin toisen eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetun asetuksen nojalla. Viidestä vaaditun allekirjoittajamäärän saaneesta aloitteesta kolmeen sovellettiin covid-19-pandemian aikaisia väliaikaisia toimenpiteitä. Lisäksi useat eurooppalaiset kansalaisaloitteet, jotka eivät saavuttaneet miljoonan tuenilmauksen vähimmäismäärää, keräsivät kuitenkin huomattavan määrän tuenilmauksia ja saivat näin näkyvyyttä sekä herättivät keskustelua koko EU:ssa tai tietyissä jäsenvaltioissa.²⁷ Samaan aikaan 13 eurooppalaista kansalaisaloitetta keräsi vain vähän allekirjoituksia (alle 10 000). Tämä voi johtua useista toisiaan vahvistavista syistä, kuten siitä, missä määrin aihe vetoaa suureen yleisöön, ja asian luonteesta, keräyskampanjan valmistelun ja hallinnoinnin tasosta sekä siitä, kuinka sinnikkäästi ja omistautuneesti eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjät pystyvät toimimaan pidemmällä ajanjaksolla. Jotkut järjestäjät mainitsivat, että kansalaisaloitteilla, joilla ei ole kansalaisjärjestöjen tai yritysten kaltaisten tahojen tukea, on vaikeuksia kerätä merkittäviä määriä allekirjoituksia.

Taulukko 3: yleiskatsaus keruuvaiheessa olevista eurooppalaisista kansalaisaloitteista²⁸ (marraskuu 2023)

Yli miljoona pätevää tuenilmausta 1. tammikuuta 2020 jälkeen keränneet eurooppalaiset kansalaisaloitteet	5
Peruutetut tai riittämättömän määrän tuenilmauksia saaneet suljetut eurooppalaiset kansalaisaloitteet ryhmiteltynä kerättyjen tuenilmausten lukumäärän mukaan	29

²⁶ EU:n kansalaisaloitefoorumi voi tukea järjestäjiä rekisteröintivaiheessa antamalla oikeudellista neuvontaa, erityisesti komission toimivallasta hyväksyä säädöksiä. Ainoan hylätyn eurooppalaisen kansalaisaloitteen tapauksessa järjestäjät eivät käyttäneet EU:n kansalaisaloitefoorumin palveluja, vaikka heitä oli kehoitettu siihen.

²⁷ Eurooppalainen kansalaisaloite ”End The Slaughter Age” (Lopetetaan eläinten teurastus) keräsi yli 850 000 tuenilmausta. Neljä muuta eurooppalaista kansalaisaloitetta (”Otetaan käyttöön vastikkeeton perustulo koko EU:ssa”, ”Fossiilisten polttoaineiden mainonta ja sponsorointi kiellettävä”, ”Yhteinen kauppapolitiikka yhdenmukaiseksi EU:n perussopimusten ja kansainvälisen oikeuden kanssa” ja ”Oikeus hoitoon”) keräsivät 250 000–300 000 tuenilmausta.

²⁸ Eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjien ilmoittamien tai julkisesti saatavilla olevien tietojen perusteella kaikki ensimmäisen eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetun asetuksen nojalla rekisteröidyt eurooppalaisen kansalaisaloitteet eivät ilmoittaneet kerättyjen tuenilmausten määrää, sillä tämä ei ollut lakisääteinen vaatimus.

- Vähintään miljoona allekirjoitusta	1 ²⁹
- 500 000–999 999 allekirjoitusta	1
- 250 000–499 999 allekirjoitusta	4
- 100 000–249 999 allekirjoitusta	1
- 50 000–99 999 allekirjoitusta	5
- 10 000–49 999 allekirjoitusta	4
- 5 000–9 999 allekirjoitusta	4
- Alle 5 000 allekirjoitusta	9
Tuenilmausten keruu kesken	10
Tuenilmausten keruun aloittavat eurooppalaiset kansalaisaloitteet	4

Kaiken kaikkiaan vuodesta 2020 lähtien on kerätty yli yhdeksän miljoonaa tuenilmausta. Yli 90 prosenttia allekirjoituksista kerättiin verkossa, ja loput kerättiin paperilla.

Kyselyyn vastanneet järjestäjät ilmoittivat olevansa enimmäkseen tyytyväisiä allekirjoitusten keruuvaihetta varten käytettävissä olevien menettelyjen ja välineiden tehokkuuteen. Useimmat toisen eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetun asetuksen nojalla rekisteröityjä eurooppalaisia kansalaisaloitteita edustavat vastaajat pitivät hyödyllisenä rekisteröinnin jälkeistä kuuden kuukauden määräaikaa³⁰ allekirjoitusten keräämisen valmistelemiseksi.

Kyselyyn vastanneet ilmoittivat, että seuraavat seikat olivat auttaneet niitä keräämään allekirjoituksia: kansalaisjärjestöjen tuki, suurten allekirjoitustenkeräysalustojen (esimerkiksi Avaaz, WeMove ja Campact) käyttö, vaikuttajien hyödyntäminen ja näkyvyyden saaminen eri kansallisissa ja EU:n tiedotusvälineissä.

Tiedonkeruuvaiheessa kohtaamistaan haasteista kyselyyn vastanneet järjestäjät mainitsivat useimmiten seuraavat: kansalaisten haluttomuus antaa vaaditut henkilötiedot, kansalaisten tietämättömyys eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta, ajan löytäminen eurooppalaiselle kansalaisaloitteelle, tiedotusvälineiden kiinnostuksen herättäminen ja yhteistyökumppaneiden löytäminen eurooppalaisen kansalaisaloitteen edistämiseksi ainakin seitsemässä jäsenvaltiossa.

²⁹ Eurooppalaisen kansalaisaloitteen ”Eat original” osalta vähimmäismäärät eivät täyttyneet sen jälkeen, kun jäsenvaltiot olivat tarkastaneet tuenilmaukset.

³⁰ Eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetun asetuksen 8 artiklan 1 kohdan mukaisesti järjestäjät voivat valita keruuaian alkamispäivän. Alkamispäivän on oltava viimeistään kuuden kuukauden kuluttua siitä, kun eurooppalainen kansalaisaloite on rekisteröity.

3.4.1. Verkossa toteutettavat keruujärjestelmät

Aikavälillä 1. tammikuuta 2020 ja 31. joulukuuta 2022 rekisteröityjen eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjät saivat toisen eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetun asetuksen 11 artiklan mukaisesti käyttää joko keskitettyä verkossa toteutettavaa keruujärjestelmää tai jotain muuta verkossa toteutettavaa keruujärjestelmää. Vaikka valinnanmahdollisuus oli edelleen olemassa, **20 eurooppalaista kansalaisaloitetta** valitsi keskitetyn verkossa toteutettavan keruujärjestelmän ja **kuusi eurooppalaista kansalaisaloitetta** valitsi kansalaisyhteiskunnan järjestöjen tarjoaman **OpenECI-ohjelmiston**.

Niistä viidestä eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta, jotka keräsivät yli miljoona tuenilmaisua kyseisenä ajanjaksona, kolme käytti keskitettyä verkossa toteutettavaa keruujärjestelmää³¹ ja kaksi OpenECI-järjestelmää³².

Useimmat kyselyyn vastanneista järjestäjistä³³ ilmoittivat olevansa kaiken kaikkiaan tyytyväisiä valitsemaansa järjestelmään, mutta muutamat³⁴ ilmaisivat olevansa vähemmän tyytyväisiä.

3.4.2. Keskitetty verkossa toteutettava keruujärjestelmä

Komissio kehitti toisen eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetun asetuksen 10 artiklan 1 kohdan mukaisesti keskitetyn verkossa toteutettavan keruujärjestelmän, joka otettiin käyttöön 1. tammikuuta 2020. Tämä uusi tkattava järjestelmä korvasi komission ennen vuotta 2020 tarjoaman ratkaisun, joka koostui ohjelmistosta ja isännöintisopimuksesta, joka koski tietojen turvallista tallentamista komission palvelimille. Eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjät käyttävät **maksutta** uutta järjestelmää, joka on **käytettävissä kaikilla EU:n kielillä**. Kyseessä on helppokäyttöinen valmisjärjestelmä, jossa henkilötiedot salataan sen jälkeen, kun ne on kerätty ja tallennettu, ja eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjien on ainoastaan ilmoitettava asiasta komissiolle kymmenen työpäivää ennen keruun aloittamista (10 artiklan 3 kohta) ja allekirjoitettava komission kanssa sopimus yhteisestä tietosuojavastuusta³⁵. **Lisähyväksyntöjä ei tarvita**, sillä järjestelmä on jo kaikkien teknisten vaatimusten ja turvallisuusvaatimusten mukainen. Kuten 18 artiklan 2 kohdassa säädetään, eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjät voivat käyttää järjestelmää myös **tukijoiden sähköpostiosoitteiden** keräämiseen, ja ne voivat siten pitää verkostonsa ajan tasalla

³¹ Eurooppalaiset kansalaisaloitteet ”Koheesiopolitiikka”, ”Stop Finning” (Lopettakaa eväpyynti) ja ”Pelastetaan eläinkokeeton kosmetiikka”.

³² Eurooppalaiset kansalaisaloitteet ”Pelastakaa mehiläiset ja maanviljelijät!” ja ”Fur Free Europe” (Eurooppa ilman turkiksia).

³³ Neljä niistä kuudesta vastasajasta, jotka olivat käyttäneet keskitettyä verkossa toteutettavaa keruujärjestelmää, ja neljä niistä seitsemästä vastaajasta, jotka olivat käyttäneet yksittäistä verkossa toteutettavaa keruujärjestelmää.

³⁴ Kaksi niistä kuudesta vastaajasta, jotka olivat käyttäneet keskitettyä verkossa toteutettavaa keruujärjestelmää, ja kolme niistä seitsemästä vastaajasta, jotka olivat käyttäneet yksittäistä verkossa toteutettavaa keruujärjestelmää.

³⁵ Yhteistä rekisterinpitoa koskevan sopimuksen mukaisesti komissio on vastuussa keskitetyn verkossa toteutettavan keruujärjestelmän kautta kerätyistä henkilötiedoista, kun taas eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjät ovat vastuussa ainoastaan paperilla kerättyjen henkilötietojen suojaamisesta.

eurooppalaisten kansalaisaloitteiden edistymisestä. Järjestelmä on vammaisille henkilöille täysin esteetön (2 artiklan 2 kohdan ja 10 artiklan 1 kohdan mukaisesti).

Ensimmäisen eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetun asetuksen mukaisesti eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjät olivat täysin vastuussa tuenilmausten toimittamisesta jäsenvaltioille tarkastamista varten. Komissio on kehittänyt tarkistetun eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetun asetuksen mukaisesti kansalaisten henkilötietojen turvallisuuden varmistamiseksi koko eurooppalaisen kansalaisaloitteen syklin ajan (tietojen keräämisestä niiden siirtämiseen jäsenvaltioille) **tiedostojenvaihtopalvelun**, joka helpottaa päästä-päähän-salauksen avulla verkossa kerättyjen tuenilmausten turvallista siirtämistä keskitetyn verkossa toteutettavan keruujärjestelmän kautta jäsenvaltioiden viranomaisille tarkastusta varten. Tätä sovellusta voidaan käyttää myös skannattujen paperisten ilmausten siirtämiseen. Vaikka tätä ei vaadita tarkistetuissa säännöissä, komissio ja jäsenvaltiot sopivat, että tätä välinettä voivat käyttää myös ne eurooppalaiset kansalaisaloitteet, jotka rekisteröitiin vanhojen sääntöjen mukaisesti tai jotka käyttivät yksittäisiä järjestelmiä.³⁶ Komissio laati kattavat ohjeet ja järjesti jäsenvaltioiden kanssa laajoja testejä tiedostojenvaihtopalvelun käytöstä ja siihen liittyvästä yksityisten ja julkisten avainten hallinnoinnista. Se järjesti järjestäjien kanssa myös tilaisuuksia, joissa niitä autettiin salaamaan ja lataamaan sellaisia tuenilmauksia, joita ei ole kerätty keskitetyn verkossa toteutettavan keruujärjestelmän kautta.

Keruujärjestelmän korkea turvallisuustaso takaa, että kansalaisten henkilötiedot salataan ja että niitä käsitellään turvallisesti siitä lähtien, kun ne tulevat keruujärjestelmään, aina siihen asti, kun ne saapuvat jäsenvaltioiden viranomaisille tarkastusta varten. Komissio tarjoaa tietoa ja koulutusta keskitetyn verkossa toteutettavan keruujärjestelmän käytöstä (verkkoseminaareja, verkko-oppaita ja videoita). Lisäksi komissio kuulee eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetun asetuksen 10 artiklan 5 kohdan mukaisesti säännöllisesti käyttäjiä ja sidosryhmiä järjestelmän parantamisesta.

Keskeisimpiä vuodesta 2020 lähtien keskitettyyn verkossa toteutettavaan keruujärjestelmään tehtyjä parannuksia ovat seuraavat:

- **Turvallisuus** – järjestelmä tarjoaa henkilötietojen päästä-päähän-salauksen kaikissa käsittelyvaiheissa. Kaiken kaikkiaan tietoturvaominaisuuksia päivitetään säännöllisesti viestintä- ja tietojärjestelmien turvallisuudesta Euroopan komissiossa annetun [komission päätöksen \(EU, Euratom\) 2017/46](#)³⁷ nojalla kehitettyjen sääntöjen, standardien ja ohjeiden mukaisesti.
- Kerättävien tietojen laatu on parantunut sen jälkeen, kun henkilötodistusten **muotoilua ja tarkistussummia koskevat säännöt pantiin täytäntöön** niiden 18 jäsenvaltion osalta, jotka vaativat henkilötunnuksen ilmoittamista tukilomakkeessa, mikä on

³⁶ Välinettä käytettiin kahdessa ensimmäisen eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetun asetuksen nojalla rekisteröidyssä eurooppalaisessa kansalaisaloitteessa ”Pelastakaa mehiläiset ja maanviljelijät!” ja ”End the Cage Age”.

³⁷ EUVL L 6, 11.1.2017, s. 40.

vähentänyt riskiä tuenilmausten hylkäämisestä ja helpottanut jäsenvaltioiden tarkastusprosessia.

- **Sähköisen tunnistamisen integraatiot** – tarkistettujen sääntöjen käyttöönoton jälkeen 16 jäsenvaltion kansalliset sähköisen tunnistamisen järjestelmät on integroitu keskitettyyn verkossa toteutettavaan keruujärjestelmään, minkä ansiosta allekirjoittaminen on mahdollista ilman henkilötietojen manuaalista syöttämistä. Tämä vaihtoehto ei ollut käytettävissä yksittäisissä verkossa toteutettavissa keruujärjestelmissä.
- **Käytettävyyden parannukset** sidosryhmien kuulemisen sekä käytettävyy- ja esteettömyystutkimuksen jälkeen. Erityisesti keskitetyn verkossa toteutettavan keruujärjestelmän mobiiliversiota on parannettu entisestään, mikä helpottaa allekirjoittamista mobiililaitteilla.
- **Allekirjoitussivun mukauttaminen** – järjestäjät voivat päättää, mitä tietoja ne haluavat näyttää allekirjoitussivulla (oma logo, edistymispalkki, jossa on reaaliaikaista tietoa verkossa kerättyjen tuenilmausten määrästä, kartta, jossa näkyvät saavutetut vähimmäismäärät jäsenvaltioittain, edistyminen jäsenvaltioittain sekä viimeisimpien tukijoiden jäsenvaltio ja päivämäärä).
- **Tietosuojaan noudattaminen** – erityisen rekisterinpitäjämoduulin avulla komissio voi täyttää unionin toimielinten käsittelemien henkilötietojen suojaamisesta annetun [asetuksen \(EU\) 2018/1725](#)³⁸ mukaiset rekisterinpitäjän tehtävät ja vastata nopeasti rekisteröityjen pyyntöihin.
- Sellaisten verkkoanalytiikan (tiedot niiden aloitesivujen kävijämääristä) ja muiden asiaankuuluvien aloitekohtaisten **tilastojen** toimittaminen järjestäjille, joiden avulla ne voivat arvioida kampanjoidensa tuloksellisuutta.

Keskitettyä verkossa toteutettavaa keruujärjestelmää käyttäneet henkilöt ovat ilmoittaneet olevansa erittäin tyytyväisiä järjestelmään: yli 93 prosenttia käyttäjäkyselyyn vastanneista ilmoitti, että eurooppalaisen kansalaisaloitteen tukeminen järjestelmän avulla oli ollut helppoa tai erittäin helppoa, suuri enemmistö vastaajista arvioi eurooppalaisen kansalaisaloitteen allekirjoittamista järjestelmän avulla selittävien tietojen olevan selkeitä, ja enemmistö vastaajista tunsivat olonsa luottavaiseksi järjestelmän kautta antamiensa henkilötietojen turvallisuuden suhteen. Noin 84 prosenttia käyttäjäkyselyyn osallistuneista käyttäjistä ilmoitti, että heillä oli jokin vamma, ja heidän kokonaistyytyväisyytensä oli myös korkea (keskiarvo 8 pistettä 10:stä).

3.4.3. Sähköisen tunnistamisen käyttö (eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetun asetuksen 10 artiklan 4 kohta)

Yksi keskitetyn verkossa toteutettavan keruujärjestelmän tärkeimmistä ominaisuuksista on mahdollisuus integroida järjestelmään kansallisia sähköisen tunnistamisen välineitä, jotka ovat

³⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2018/1725, annettu 23 päivänä lokakuuta 2018, luonnollisten henkilöiden suojelusta unionin toimielinten, elinten ja laitosten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta sekä asetuksen (EY) N:o 45/2001 ja päätöksen N:o 1247/2002/EY kumoamisesta (EUVL L 295, 21.11.2018, s. 39–98).

yleisölle tuttuja kansallisella tasolla. Tämä vähentää virheiden riskiä henkilötietoja koodattaessa. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että niiden kansalaiset voivat tukea eurooppalaisia kansalaisaloitteita verkossa käyttämällä ilmoitettua sähköisen tunnistamisen menetelmää tai [asetuksessa \(EU\) N:o 910/2014](#)³⁹, jäljempänä 'eIDAS-asetus', tarkoitettua sähköistä allekirjoitusta.

Kansallisten sähköisen tunnistamisen järjestelmien integrointi keskitettyyn verkossa toteutettavaan keruujärjestelmään on jo saatettu päätökseen 16 jäsenvaltion osalta. Viisi muuta jäsenvaltiota (Bulgaria, Tanska, Ranska, Puola ja Slovenia) on parhaillaan saattamassa kansallisia sähköisen tunnistamisen järjestelmiään saataville eIDAS-asetuksen mukaisesti, mikä on ensimmäinen askel integraatiossa komission verkossa toteutettuun keruujärjestelmään.

Taulukko 4: sähköisen tunnistamisen järjestelmien integrointi keskitettyyn verkossa toteutettavaan keruujärjestelmään – nykytilanne (marraskuu 2023)

Sähköinen tunnistaminen käytössä	BE, CZ, DE, EE, ES, HR, IT, LV, LT, LU, MT, NL, AT, PT, SK ja SE
Käyttöönotto kesken	BG, DK, FR, PL ja SI
Sähköinen tunnistaminen ei käytössä	IE, EL, CY, HU, RO ja FI

Sekä eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjät että vastaajat ilmoittivat kyselyissään pitävänsä tärkeänä, että uusien sähköisen tunnistamisen ratkaisujen, kuten sähköisen henkilöllisyyden ja sähköisen allekirjoituksen, käyttäminen eurooppalaisten kansalaisaloitteiden tukemisessa sallitaan.

Vaikka sähköisen tunnistamisen avulla kerättyjen allekirjoitusten osuus on edelleen erittäin pieni (2 % keskitetyn verkossa toteutettavan keruujärjestelmän kautta kerättyjen allekirjoitusten kokonaismäärästä vuodesta 2020 lähtien), se on kasvussa (5 % vuonna 2023), sillä yhä useammat jäsenvaltiot ovat asettaneet tämän menetelmän kansalaistensa käyttöön. Ehdotetun eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon⁴⁰ käyttöönoton tarkoituksena on nopeuttaa tällaisten tekniikoiden käyttöönottoa kaikissa jäsenvaltioissa ja siten helpottaa ihmisten kansalais- ja yhteisötoimintaa. Eurooppalaista kansalaisaloitetta käsittelevän asiantuntijaryhmän yhteydessä komissio kehottaa jäsenvaltioita myös raportoimaan

³⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston [asetus \(EU\) N:o 910/2014](#), annettu 23 päivänä heinäkuuta 2014, sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisiin transaktioihin liittyvistä luottamuspalveluista sisämarkkinoilla ja direktiivin 1999/93/EY kumoamisesta (EUVL L 257, 28.8.2014, s. 73–114).

⁴⁰ [Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen \(EU\) N:o 910/2014 muuttamisesta eurooppalaisen digitaalisen identiteetin kehityksen vahvistamisen osalta](#) (COM(2021) 281 final).

säännöllisesti edistymisestä, jota ne ovat saavuttaneet sähköisen tunnistamisen käyttöönotossa omassa maassaan.

3.4.4. Yksittäisten verkossa toteutettavien keruujärjestelmien vahvistaminen

Saksan viranomainen⁴¹ vahvisti yksittäiset verkossa toteutettavat keruujärjestelmät niiden kuuden eurooppalaisen kansalaisaloitteen osalta, jotka rekisteröitiin 1. tammikuuta 2020 jälkeen ja jotka käyttivät tällaisia järjestelmiä. Saksan viranomainen katsoi palautteessaan, että kuukauden määräaika näiden järjestelmien vahvistamiselle on liian lyhyt. Se korosti myös, että verrattuna keskitettyyn verkossa toteutettavaan keruujärjestelmään yksittäisten keruujärjestelmien vahvistaminen vaati kaikilta jäsenvaltioilta kohtuuttomia ponnisteluja, sillä kunkin jäsenvaltion oli toteutettava menettelyt ja osoitettava resursseja vahvistamisen tekemiseksi määräajassa. Saksa vahvisti palautteessaan tukevansa näiden järjestelmien asteittaista käytöstä poistamista 31. joulukuuta 2022 mennessä eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetun asetuksen 11 artiklan 7 kohdan mukaisesti.

Verkkokyselyyn osallistuneet eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjät katsoivat, että oli suhteellisen vaikeaa noudattaa teknisiä eritelmiä, jotta niiden yksittäiselle verkossa toteutettavalle keruujärjestelmälle voitaisiin saada vahvistus ja jotta kansalliset viranomaiset voisivat vahvistaa järjestelmän.

3.4.5. Arviointi järjestäjille tarjottavasta mahdollisuudesta ottaa uudelleen käyttöön yksittäisiä verkossa toteutettavia keruujärjestelmiä

Euroopan parlamentti kehotti eurooppalaista kansalaisaloitetta koskevien asetusten täytäntöönpanosta antamassaan päätöslauselmassa⁴² komissiota arvioimaan, voitaisiinko ottaa uudelleen käyttöön järjestäjien mahdollisuus käyttää yksittäisiä verkossa toteutettavia keruujärjestelmiä. Arvioidakseen tätä vaihtoehtoa komissio tarkasteli kolmea osa-aluetta.

i) Yksittäisten verkossa toteutettavien keruujärjestelmien käyttö

Toisen eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetun asetuksen antamiseen johtaneissa neuvotteluissa lainsäätäjät päättivät luopua asteittain yksittäisten verkossa toteutettavien keruujärjestelmien käytöstä vuoden 2022 loppuun mennessä. Tammikuun 2020 ja joulukuun 2022 välisenä aikana (jolloin valitseminen oli vielä mahdollista) 26 rekisteröidystä eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta kuudessa (23 prosentissa) valittiin OpenECI-järjestelmän käyttäminen. Viimeisenä vuonna, jolloin valitseminen oli mahdollista (2022), vain kaksi kymmenestä rekisteröityjen eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjästä valitsi yksittäisen verkossa toteutettavan keruujärjestelmän. Nämä luvut ovat vahva osoitus siitä, että **keskitetyn järjestelmän rinnalla olevan vaihtoehtoisen järjestelmän kysyntä on suhteellisen vähäistä.**

⁴¹ [BSI – Erteilte Bescheinigungen über die Übereinstimmung individueller Online-Sammelsysteme mit der Verordnung \(EU\) 2019/788 \(bund.de\).](#)

⁴² Euroopan parlamentin 13. kesäkuuta 2023 antama päätöslauselma eurooppalaista kansalaisaloitetta koskevien asetusten täytäntöönpanosta (2022/2206(INI)), https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0230_FI.html

Tällaisten järjestelmien käyttö aiheuttaa myös useita haasteita ja hallinnollisia rasitteita sekä jäsenvaltioille⁴³ että eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjille.

ii) Eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjille aiheutuva rasite

Yksittäisen verkossa toteutettavan keruujärjestelmän käyttö aiheuttaa eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjille kehittämiseen, hallintaan ja todistusten hankkimiseen⁴⁴ liittyviä lisäkustannuksia verrattuna keskitettyyn verkossa toteutettavaan keruujärjestelmään, joka on maksuton valmisratkaisu. Eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjät ovat myös yksinomaisia rekisterinpitäjiä niiden henkilötietojen osalta, jotka on kerätty yksittäisten verkossa toteutettavien keruujärjestelmien kautta. Keskitetyn verkossa toteutettavan keruujärjestelmän tapauksessa tämä vastuu on lähes kokonaan komissiolla, jolle on uskottu järjestelmän hallinnointi.

Yksittäisten verkossa toteutettavien keruujärjestelmien ottaminen uudelleen käyttöön aiheuttaisi **eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjille lisärasitteita, sillä niiden olisi varmistettava, että sovellettavia teknisiä eritelmiä noudatetaan**, ja tarkistutettava järjestelmät säännöllisesti sen varmistamiseksi, että ne ovat vaatimusten mukaisia jatkuvasti koko keruujakson ajan.

Komissio on tarkastellut niitä erityisiä tarpeita, joita eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjät mainitsevat vaihtoehtoisten järjestelmien valitsemisen osalta. Useimmin mainittu syy niiden valitsemiseen on mahdollisuus upottaa kyseinen järjestelmä kolmannen osapuolen verkkosivustoihin, jolloin allekirjoituksia voidaan kerätä useiden eri kanavien kautta. Tämän vuoksi komissio tilasi ulkopuoliselta tietotekniikan tutkimusryhmältä selvityksen⁴⁵, jonka tarkoituksena oli tutkia, onko keskitettyyn verkossa toteutettavaan keruujärjestelmään olemassa upotusratkaisuja, joita komissio voisi tarjota eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjille ja joilla voitaisiin taata tietoturva ja henkilötietojen suoja eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetun asetuksen mukaisesti, sekä arvioida tällaisten ratkaisujen toiminnalliset vaikutukset ja talousarviovaikutukset. Selvitys osoitti, että tuenilmausten hajautettu kerääminen useilla tuntemattomien kolmansien osapuolten verkkosivustoilla aiheuttaa merkittäviä turvallisuus- ja tietosuojariskejä. Niissä tapauksissa, joissa eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjät ilmoittivat upottaneensa yksittäisen verkossa toteutetun keruujärjestelmän useille verkkosivustoille, vahvistavat viranomaiset ilmoittivat, että niille ei ollut ilmoitettu tällaisista vahvistettuun järjestelmään tehdyistä olennaisista muutoksista. Ilmoituksen perusteella ne voisivat arvioida, ovatko nämä muutokset (edelleen) [komission täytäntöönpanoasetuksessa](#)

⁴³ Ks. myös edellä oleva 3.4.4 kohta.

⁴⁴ Eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetun asetuksen 11 artiklassa säädetyn vahvistusmenettelyn tarkoituksena on varmistaa, että yksittäiset verkossa toteutettavat keruujärjestelmät ovat 22. lokakuuta 2019 annetussa [komission täytäntöönpanoasetuksessa \(EU\) 2019/1799](#) (EUVL L 274, 28.10.2019, s. 3) vahvistettujen teknisten eritelmien mukaisia.

⁴⁵ <https://citizens-initiative.europa.eu/sites/default/files/2023-11/Study%20on%20Technical%20Solutions%20for%20Organisers%20of%20European%20Citizens%20Initiatives.pdf>

[\(EU\) 2019/1799](#)⁴⁶ vahvistettujen teknisten eritelmien mukaisia, mukaan lukien turvallisuus- ja tietosuojavaatimukset.

Ulkopuolisten asiantuntijoiden havaintojen perusteella yksittäisten verkossa toteutettavien keruujärjestelmien palauttaminen edellyttäisi, että kaikki upotettuja järjestelmiä sisältävät verkkosivut sisällytettäisiin vahvistukseen ja että lisäksi otettaisiin käyttöön säännöllinen tarkastusmekanismi, jolla tarkistettaisiin, että kampanjasivustot pysyvät vaatimusten mukaisina koko keruujakson ajan. Tämä aiheuttaisi lisäkustannuksia ja -rasitteita eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjille.⁴⁷

iii) Jäsenvaltioille aiheutuva rasite

Sen jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten, jossa tiedot tallennetaan, on vahvistettava yksittäiset verkossa toteutettavat keruujärjestelmät. Osana viimeisintä uudistusta komission ehdotuksessa säilytettiin eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjien mahdollisuus käyttää yksittäisiä verkossa toteutettavia keruujärjestelmiä. Lainsäätäjät kuitenkin poistivat tämän säännöksen ehdotuksesta lainsäädäntöneuvottelujen aikana. Tämän seurauksena yksittäiset verkossa toteutettavat keruujärjestelmät poistettiin asteittain käytöstä, ja niitä voitiin käyttää ainoastaan ennen 1. tammikuuta 2023 rekisteröidyissä eurooppalaisissa kansalaisaloitteissa. **Näiden järjestelmien palauttaminen toisi takaisin jäsenvaltioiden velvollisuuden vahvistaa ne.** Edellä mainitussa ulkoisessa selvityksessä päädyttiin siihen, että tehokkain tapa valvoa allekirjoitusten hajautettuun keräämiseen liittyviä turvallisuus- ja tietosuojariskejä olisi perustaa uusi vahvistus- tai tarkastusmekanismi, jonka tekniset vaatimukset olisivat verrattavissa niihin, jotka aiemmin säädettiin kyseisille yksittäisille järjestelmille komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) 2019/1799 (mutta näitä vaatimuksia tiukempia). Selvityksessä arvioidaan myös, että tarkastuksen monimutkaisuus ja sen kustannukset voivat aiheuttaa kansallisille viranomaisille kohtuuttoman rasitteen.⁴⁸

Koska yksittäisten verkossa toteutettavien keruujärjestelmien uudelleen käyttöön ottamisella olisi vaikutusta jäsenvaltioihin, komissio kuuli eurooppalaisia kansalaisaloitteita käsittelevässä asiantuntijaryhmässä edustettuina olevia kansallisia viranomaisia. Niiden palautteesta käy ilmi,

⁴⁶ [Komission täytäntöönpanoasetus \(EU\) 2019/1799](#), annettu 22 päivänä lokakuuta 2019, yksittäisten verkossa toteutettavien keruujärjestelmien teknisistä eritelmistä eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/788 mukaisesti (EUVL L 274, 28.10.2019, s. 3).

⁴⁷ Eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjille aiheutuvat täytäntöönpano- ja ylläpitokustannukset vaihtelevat ulkopuolisten asiantuntijoiden raportissa esitetyn upotettavan ratkaisun luonteen mukaan. Jos eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjät joutuvat käyttämään ulkopuolista asiantuntemusta, yksinkertaisin ratkaisu maksaisi keskimäärin 9 650 euroa kertaluonteisesti käyttöönotosta, minkä lisäksi ylläpitokustannuksia aiheutuisi 6 500 euroa vuodessa. Nämä kustannukset perustuvat siihen, että järjestelmä upotettaisiin kolmelle kampanjaverkkosivustolle (ulkoisessa tutkimuksessa suositellaan enimmäislukumäärää, kun otetaan huomioon asiaan liittyvät huomattavat turvallisuus- ja tietosuojariskit). Ylläpitokustannusten odotetaan kasvavan lineaarisesti, jos ratkaisu sisällytetään useammalle kuin kolmelle verkkosivustolle. Näihin määriin eivät sisälly komission kattamat kehittämis- ja ylläpitokustannukset eivätkä jäsenvaltioiden koko keruujakson aikana toteuttamasta vahvistamisesta ja tarkastuksesta aiheutuvat kustannukset.

⁴⁸ Ulkoisessa selvityksessä arvioitiin, että kunkin upotettavan ratkaisun vahvistamisesta aiheutuvat kertaluonteiset kustannukset ennen tuenilmausten keräämisen aloittamista olisivat 10 000 euroa. Selvityksessä suositettiin myös, että kansalliset vahvistavat viranomaiset tarkastaisivat järjestäjien verkkosivustot ja upotettavan ratkaisun neljän kuukauden välein kahdentoista kuukauden keruuprosessin aikana. Näiden kustannusten arvioidaan olevan 3 250 euroa tarkastusta ja verkkosivustoa kohden (jos tarkastuksen toteuttaa yksityinen yritys). Jos kyseessä on teknisesti monimutkaisempi ratkaisu, suositetaan säännöllistä kooditarkastusta, joka maksaa keskimäärin 6 500 euroa tarkastusta ja verkkosivustoa kohden.

että jäsenvaltioiden kanta ei ole muuttunut toisesta eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetusta asetuksesta käytyjen lainsäädäntöneuvottelujen jälkeen. Vallitseva näkemys oli, että keskitetty verkossa toteutettava keruujärjestelmä on ollut myönteinen kehitys, sillä se takaa tietojen turvallisuuden ja niiden turvallisen siirron ja mahdollistaa nopeamman tarkastusprosessin. Järjestelmää voitaisiin kehittää edelleen vastaamaan tuleviin tarpeisiin. Useat jäsenvaltiot totesivat, että yksittäisten verkossa toteutettavien keruujärjestelmien palauttaminen olisi tehotonta ja kallista, sillä kunkin jäsenvaltion olisi varmistettava, että järjestelmien oikea-aikaiseen vahvistamiseen tarvittavat resurssit ovat käytettävissä ympäri vuoden. Jotkin jäsenvaltiot huomauttivat myös, että yksittäisen verkossa toteutettavan keruujärjestelmän kautta kerättyjen tuenilmausten tarkastaminen on monimutkaisempaa ja vie enemmän aikaa sen vuoksi, että kerättyjen tietojen laatu voi vaihdella. Jäsenvaltioiden toteuttama vahvistaminen saattaisi myös johtaa epäyhtenäiseen täytäntöönpanoon.

Komission arviointi

Arvioituaan edellä kuvattuja kolmea osa-aluetta ja otettuaan huomioon i) tuenilmausten verkossa keräämisen hajautettuun ratkaisuun liittyvät merkittävät turvallisuus- ja tietosuojariskit, ii) tiukkojen turvallisuus- ja tietosuoja sääntöjen noudattamisen varmistamisesta eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjille ja kansallisille viranomaisille mahdollisesti aiheutuvat huomattavat rasitteet ja niihin liittyvät kustannukset sekä iii) korkeatasoisen turvallisuuden ja tietosuojan takaavan keskitetyn järjestelmän saatavuuden **komissio on tullut siihen päätelmään, että yksittäisten verkossa toteutettavien keruujärjestelmien palauttaminen ei ole tarkoituksenmukainen ratkaisu**, sillä se on ristiriidassa eurooppalaisten kansalaisaloitteiden käyttömahdollisuuksien parantamista ja niiden keventämistä koskevan tavoitteen kanssa.

3.5. Tarkastusvaihe

Seitsemän eurooppalaista kansalaisaloitetta on 1. tammikuuta 2020 jälkeen läpäissyt tarkastusmenettelyn, jossa kansallisten viranomaisten on vahvistettava kerättyjen tuenilmausten pätevyys: ”End the Cage Age”⁴⁹, ”Eat ORIGINAL! Unmask your food”^{*}, ”Koheesiopolitiikka”^{*}, ”Pelastakaa mehiläiset ja maanviljelijät!”^{*}, ”Stop Finning” (Lopettakaa eväpyynti), ”Pelastetaan eläinkokeeton kosmetiikka” ja ”Fur Free Europe” (Eurooppa ilman turkiksia). Toisen eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetun asetuksen mukaisesti rekisteröityjen eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjien on toimitettava kerätyt tuenilmaukset kolmen kuukauden kuluessa keruuaajan päättymisestä.⁵⁰ Tämä on tehnyt tarkastusprosessista ennustettavamman ja antanut jäsenvaltioiden viranomaisille mahdollisuuden suunnitella paremmin resurssinsa tarkastusprosessiin osallistumista varten. Tarkastusprosessin tulokset olivat myönteisiä kuudelle seitsemästä eurooppalaisesta

⁴⁹ * = rekisteröity ensimmäisen eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetun asetuksen nojalla.

⁵⁰ Eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetun asetuksen 12 artiklan 2 kohta.

kansalaisaloitteesta. Tarkastusprosessin tulosten perusteella eurooppalainen kansalaisaloite ”Eat ORIGINAL” ei saavuttanut vaadittuja vähimmäismääriä seitsemässä jäsenvaltiossa.⁵¹

Toimivaltaiset viranomaiset tarkastavat tuenilmaukset kansallisen lainsäädännön ja käytännön mukaisesti eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetun asetuksen 12 artiklan 4 kohdan mukaisesti. Komissio antaa jäsenvaltioille ohjeita eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetun asetuksen käytännön täytäntöönpanosta, myös tarkastusvaiheesta. Jäsenvaltiot voivat antaa erityisiä kansallisia täytäntöönpanosäännöksiä, jotka voivat kattaa myös tarkastusmenettelyn. Näistä ilmoitetaan komissiolle, ja ne julkaistaan [eurooppalaisen kansalaisaloitteen verkkosivustolla](#).⁵²

Tarkastamisessa käytettävien menetelmien osalta 14 jäsenvaltiota ilmoitti toteuttaneensa kaikkien tuenilmausten **tyhjentävän tarkistuksen** (Bulgaria, Tšekki, Kreikka, Espanja, Ranska, Kroatia, Kypros, Latvia, Unkari, Itävalta, Puola, Romania, Slovenia ja Slovakia), kun taas 11 jäsenvaltiota ilmoitti toteuttaneensa tarkastukset **satunnaisotannalla** (Belgia, Tanska, Saksa, Viro, Irlanti, Italia, Liettua, Luxemburg, Portugali, Suomi ja Ruotsi).⁵³ Tarkastuksessa käytettävän kansallisen rekisterin tyypin osalta useimmat jäsenvaltiot käyttävät väestörekistereitä (Belgia, Bulgaria, Tšekki, Tanska, Saksa, Viro, Italia, Kypros, Liettua, Latvia, Luxemburg, Unkari, Itävalta, Puola, Portugali, Romania, Slovenia, Slovakia, Suomi ja Ruotsi)⁵⁴, kun taas useat jäsenvaltiot käyttävät vaalirekistereitä (Irlanti, Kreikka, Espanja, Ranska ja Kroatia).

Kansallisten viranomaisten ilmoittamat yleisimmät sääntöjenvastaisuudet, jotka johtivat tuenilmausten mitätöintiin tarkastuksen aikana, olivat yleisimmästä vähiten yleiseen 1) henkilötietojen puuttuminen tai muut virheet, jotka estävät viranomaisia tunnistamasta allekirjoittajaa, 2) saman allekirjoittajan antamat useat tuenilmaukset ja 3) lomakkeessa annetut epä johdonmukaiset henkilötiedot (mukaan lukien puuttuvat tiedot paperilomakkeissa). Tiedostojenvaihtopalvelun käyttö ja tuenilmausten kerääminen verkossa ovat helpottaneet tarkastusprosessia. Kaiken kaikkiaan jäsenvaltiot ovat tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä komission toimittamiin tiedostojenvaihtojärjestelmää koskeviin ohjeisiin. Useat kansalliset viranomaiset ilmoittivat, että prosessi on sujuvampi ja standardoidumpi, kun tiedot siirretään suoraan komission keskitetystä verkossa toteutettavasta keruujärjestelmästä.

Kyselyyn antamissaan vastauksissa eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjät pitivät tarkastusmenettelyä kaiken kaikkiaan tehokkaana, mutta ne totesivat, että joidenkin jäsenvaltioiden vastaukset olivat myöhässä.

⁵¹ Eurooppalaisen kansalaisaloitteen järjestäjät riitauttivat yhden kansallisista päätöksistä kansallisessa tuomioistuimessa, mutta päätöstä ei muutettu.

⁵² https://citizens-initiative.europa.eu/how-it-works/implementation-national-level_fi

⁵³ Asianomaiset viranomaiset eivät ole toimittaneet Alankomaita ja Maltaa koskevia tietoja.

⁵⁴ Portugali valitsi vaihtoehdon ”muut rekisterit” viitaten ”siviilitunnustustietokantaan”, joka on rinnastettu väestörekisteriin tätä kertomusta varten.

3.6. Tutkinta ja seuranta

Komissiolle on toimitettu 1. tammikuuta 2020 jälkeen tutkittavaksi **kuusi pätevää** yli miljoona allekirjoitusta kerännyttä eurooppalaista kansalaisaloitetta⁵⁵. Komissio on vastannut niistä viiteen, ja kuudes vastaus on tarkoitus antaa viimeistään 14. joulukuuta 2023. Kolmen kuukauden määräaika, jonka kuluessa vaaditun allekirjoittajamäärän saaneet aloitteet on toimitettava komissiolle⁵⁶, on lisännyt suuren yleisön ja toimielinten varmuutta aloitteiden seurantatoimista, ja näin on puututtu ensimmäisen eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetun asetuksen täytäntöönpanoon liittyvään toistuvaan ongelmaan, joka todettiin vuosien 2015 ja 2018 kertomuksissa⁵⁷.

1) ”Minority SafePack – miljoona allekirjoitusta Euroopan monimuotoisuuden puolesta”⁵⁸

Tässä eurooppalaisessa kansalaisaloitteesta pyydettiin EU:ta antamaan säädöksiä, joilla parannetaan kansallisiin ja kielellisiin vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden suojelua ja lujitetaan EU:n kulttuurista ja kielellistä monimuotoisuutta. Järjestäjät toimittivat eurooppalaisen kansalaisaloitteen komissiolle 10. tammikuuta 2020 kerättyään 1 128 422 pätevää tuenilmausta ja saavutettuaan tarvittavat vähimmäismäärät 11 jäsenvaltiossa. Järjestäjät tapasivat 5. helmikuuta 2020 Euroopan komission arvoista ja avoimuudesta vastaavan varapuheenjohtajan Věra Jourová ja innovoinnista, tutkimuksesta, kulttuurista, koulutuksesta ja nuorisoasioista vastaavan komission jäsenen Mariya Gabrielin. Järjestäjät esittelivät eurooppalaisen kansalaisaloitteensa ja ehdotuksensa Euroopan parlamentissa 15. lokakuuta 2020 järjestetyssä julkisessa kuulemisessa. Eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta keskusteltiin myös Euroopan parlamentin täysistunnossa 14. joulukuuta 2020. Euroopan parlamentti ilmaisi tukensa eurooppalaiselle kansalaisaloitteelle 17. joulukuuta 2020 antamassaan [päättölauselmassa](#)⁵⁹.

Komissio antoi vastauksensa eurooppalaiseen kansalaisaloitteeseen 14. tammikuuta 2021 ([komission tiedonanto C\(2021\) 171](#)⁶⁰). Komissio arvioi kutakin yhdeksää yksittäistä ehdotusta erikseen ottaen huomioon toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteet. Vaikka uusia säädöksiä ei ehdotettu, komission vastauksessa korostettiin, että jo voimassa olevan lainsäädännön ja politiikkojen kattavan täytäntöönpanon pitäisi toimia tehokkaana keinona tukea eurooppalaisen

⁵⁵ Kolme on rekisteröity ensimmäisen eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetun asetuksen nojalla ja kolme toisen eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetun asetuksen nojalla.

⁵⁶ Eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetun asetuksen 13 artikla.

⁵⁷ Ensimmäinen kertomus kansalaisaloitteesta annetun asetuksen (EU) N:o 211/2011 soveltamisesta (COM(2015) 145 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52015DC0145>) ja toinen kertomus kansalaisaloitteesta annetun asetuksen (EU) N:o 211/2011 soveltamisesta (COM(2018) 157 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018DC0157>)

⁵⁸ https://citizens-initiative.europa.eu/initiatives/details/2017/000004_fi

⁵⁹ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0370_FI.html

⁶⁰ Komission tiedonanto eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta ”Minority SafePack – miljoona allekirjoitusta Euroopan monimuotoisuuden puolesta” (C(2021) 171 final: [https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=C\(2021\)171&lang=fi](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=C(2021)171&lang=fi))

kansalaisaloitteen tavoitteita. Komissio seuraa asianomaisten aloitteiden täytäntöönpanoa ja jatkaa politiikkatoimien toteuttamista näillä aloilla.⁶¹

Eurooppalaisen kansalaisaloitteen järjestäjät nostivat huhtikuussa 2021 unionin yleisessä tuomioistuimessa komission tiedonantoa C(2021) 171 koskevan kumoamiskanteen. Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi 9. marraskuuta 2022 antamassaan [tuomiossa](#)⁶² eurooppalaisen kansalaisaloitteen järjestäjien vaatimuksen. Unionin yleinen tuomioistuin katsoi, että komissio oli täyttänyt perusteluvollisuutensa, kun se oli tiedonantoa annettaessa katsonut, että eurooppalaisen kansalaisaloitteen tavoitteiden saavuttamiseksi ei tarvittu uutta säädöstä, koska EU:n toimielimet olivat jo tehneet aloitteita eurooppalaisen kansalaisaloitteen kattamilla aloilla ja koska komissio seurasi niiden täytäntöönpanoa. Eurooppalaisen kansalaisaloitteen järjestäjät valittivat tästä tuomiosta unionin tuomioistuimeen 21. tammikuuta 2023 (asia C-26/23 P).

2) [”End the Cage Age”](#)⁶³

Tässä eurooppalaisessa kansalaisaloitteessa vaadittiin **siirtymistä eettisempiin ja kestävämpiin eläintuotantojärjestelmiin** ja esimerkiksi eläinten hyvinvointia koskevien nykyisten EU:n sääntöjen tarkistamista. Järjestäjät toimittivat eurooppalaisen kansalaisaloitteen komissiolle 2. lokakuuta 2020 kerättyään 1 397 113 pätevää tuenilmausta ja saavutettuaan tarvittavat vähimmäismäärät 18 jäsenvaltiossa. Eurooppalaisen kansalaisaloitteen järjestäjät tapasivat 30. lokakuuta 2020 Euroopan komission arvoista ja avoimuudesta vastaavan varapuheenjohtajan Věra Jourován ja terveysasioista ja elintarviketurvallisuudesta vastaavan komission jäsenen Stella Kyriakidesin. Aloitteesta järjestettiin 15. huhtikuuta 2021 julkinen kuuleminen Euroopan parlamentissa. Eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta keskusteltiin Euroopan parlamentin täysistunnossa 10. kesäkuuta 2021. Euroopan parlamentti ilmaisi tukensa eurooppalaiselle kansalaisaloitteelle samana päivänä antamassaan [päättölauselmassa](#)⁶⁴.

Komissio antoi [vastauksensa](#)⁶⁵ eurooppalaiseen kansalaisaloitteeseen 30. kesäkuuta 2021. Se ilmoitti aikovansa hyväksyä vuoden 2023 loppuun mennessä lainsäädäntöehdotuksen häkkijärjestelmien käytön asteittaisesta lopettamisesta ja lopullisesta kieltämisestä kaikkien eurooppalaisessa kansalaisaloitteessa mainittujen eläinten osalta Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen lausuntojen sekä vaikutustenarvioinnin ja julkisen kuulemisen tulosten perusteella päätettävien edellytysten mukaisesti. Komissio arvioi nyt huolellisesti tärkeitä näkökohtia varmistaakseen, että siirtyminen häkittömään tuotantoon on

⁶¹ Seurantatoimia koskevia päivityksiä julkaistaan säännöllisesti aloitteen sivulla eurooppalaisten kansalaisaloitteiden rekisterissä: https://europa.eu/citizens-initiative/initiatives/details/2017/000004/minority-safepack-one-million-signatures-diversity-europe_en

⁶² Unionin yleisen tuomioistuimen tuomio 9.11.2022, *Citizens’ Committee of the European Citizens’ Initiative ”Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe” v. Euroopan komissio*, T-158/21, ECLI:EU:T:2022:696 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:62021TJ0158>

⁶³ https://citizens-initiative.europa.eu/initiatives/details/2018/000004_fi

⁶⁴ Euroopan parlamentin 10. kesäkuuta 2021 antama päätöslauselma eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta ”End the Cage Age” (2021/2633(RSP): https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0295_FI.html

⁶⁵ Komission tiedonanto eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta ”Minority SafePack – miljoona allekirjoitusta Euroopan monimuotoisuuden puolesta” (C(2021) 4747 final: [https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=C\(2021\)4747&lang=fi](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=C(2021)4747&lang=fi)

kestävää EU:n maatalousalalle ja elintarvikejärjestelmille, mukaan lukien elintarviketurva. Käynnissä olevan vaikutustenarvioinnin alustavat tulokset osoittavat, että siirtyminen häkittömiin järjestelmiin edellyttää useiden tuotantoparametrien mukauttamista, kuten eläinten elinympäristön virikkeistämistä ja niiden tilan lisäämistä, jotta eläinten hyvinvointi paranisi. Kustannuksista, siirtymäkauden asianmukaisesta pituudesta ja keskeisistä tuontitoimenpiteistä on pidettävä lisäkuulemisia. Jotta voidaan varmistaa eläinten hyvinvoinnin ja sosioekonomisten vaikutusten välinen tasapaino, häkkien asteittaiseen poistamiseen on liitettävä muita eläinten hyvinvointia koskevia toimenpiteitä tilojen tasolla. Sen vuoksi valmistelutyötä jatketaan, myös EU:n maatalouden tulevaisuutta koskevan strategisen vuoropuhelun yhteydessä.

3) **”Pelastakaa mehiläiset ja maanviljelijät! Maatalous mehiläisille suotuisaksi terveen ympäristön puolesta”**⁶⁶

Eurooppalaisessa kansalaisaloitteessa kehoitettiin komissiota esittämään ehdotus synteettisten torjunta-aineiden asteittaisesta käytöstä poistamisesta vuoteen 2035 mennessä, biologisen monimuotoisuuden palauttamisesta ja viljelijöiden tukemisesta siirtymäkauden aikana. Järjestäjät toimittivat eurooppalaisen kansalaisaloitteen komissiolle 7. lokakuuta 2022 kerättyään 1 054 973 pätevää tuenilmausta ja saavutettuaan tarvittavat vähimmäismäärät 11 jäsenvaltiossa. Eurooppalaisen kansalaisaloitteen järjestäjät tapasivat 25. marraskuuta 2022 Euroopan komission arvoista ja avoimuudesta vastaavan varapuheenjohtajan Věra Jourován ja terveysasioista ja elintarviketurvallisuudesta vastaavan komission jäsenen Stella Kyriakidesin. Aloitteesta järjestettiin 24. tammikuuta 2023 julkinen kuuleminen Euroopan parlamentissa. Eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta keskusteltiin Euroopan parlamentin täysistunnossa 16. maaliskuuta 2023, mutta päätöslauselmaa ei hyväksytty. Euroopan talous- ja sosiaalikomitea antoi eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta lausunnon⁶⁷ 14. joulukuuta 2022.

Komissio antoi vastauksensa⁶⁸ eurooppalaiseen kansalaisaloitteeseen 5. huhtikuuta 2023. Se suhtautui myönteisesti eurooppalaiseen kansalaisaloitteeseen ja totesi sen tärkeäksi erityisesti ilmastonmuutoksen, ympäristön pilaantumisen ja biologisen monimuotoisuuden köyhtymisen aiheuttamien toisiinsa liittyvien kriisien yhteydessä. Komissio korosti näkemystään, jonka mukaan on ensisijaisesti varmistettava, että ehdotukset, joista lainsäätäjät parhaillaan neuvottelevat, hyväksytään ja pannaan täytäntöön nopeasti ja että EU:n yhteistä maatalouspolitiikkaa toteutetaan tehokkaasti.

4) **”Stop Finning – Stop the trade” (Lopettakaa eväpyynti – lopettakaa kauppa)**⁶⁹

Eurooppalaisessa kansalaisaloitteessa kehoitettiin komissiota esittämään ehdotus hain evien kaupan lopettamiseksi EU:ssa, mukaan lukien evien tuonti, vienti ja kauttakuljetus, elleivät ne

⁶⁶ https://citizens-initiative.europa.eu/initiatives/details/2019/000016_fi

⁶⁷ <https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/opinions/european-citizens-initiative-save-bees-and-farmers>

⁶⁸ Komission tiedonanto eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta ”Pelastakaa mehiläiset ja maanviljelijät! Maatalous mehiläisille suotuisaksi terveen ympäristön puolesta” (C(2023) 2320 final: [https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=C\(2023\)2320&lang=fi](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=C(2023)2320&lang=fi)).

⁶⁹ https://citizens-initiative.europa.eu/initiatives/details/2020/000001_fi

ole luonnollisella tavalla kiinni eläimen ruumiissa. Järjestäjät toimittivat eurooppalaisen kansalaisaloitteen 11. tammikuuta 2023 kerättyään 1 119 996 pätevää tuenilmausta ja saavutettuaan tarvittavat vähimmäismäärät 15 jäsenvaltiossa. Eurooppalaisen kansalaisaloitteen järjestäjät tapasivat ympäristö-, valtameri- ja kalastusasioista vastaavan komission jäsenen Virginijus Sinkevičiuksen 6. helmikuuta 2023. Aloitteesta järjestettiin 27. maaliskuuta 2023 julkinen kuuleminen Euroopan parlamentissa. Eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta keskusteltiin täysistunnossa 11. toukokuuta 2023, mutta päätöslauselmaa ei hyväksytty.

Komissio antoi [vastauksensa](#)⁷⁰ eurooppalaiseen kansalaisaloitteeseen 5. heinäkuuta 2023. Se suhtautui myönteisesti eurooppalaiseen kansalaisaloitteeseen ja sitoutui tekemään vaikutustenarvioinnin ympäristöön liittyvistä, sosiaalisista ja taloudellisista seurauksista, joita aiheutuu evien jättämisestä luonnollisella tavalla kiinni ruumiiseen koskevan käytännön soveltamisesta haiden markkinoille saattamiseen EU:ssa, sekä selvittämään, mikä olisi paras oikeudellinen keino pyytää yksityiskohtaisempia tietoja asiaankuuluvien tilastojen parantamiseksi. Komissio haluaa myös tehostaa EU:n jäljitettävyyssääntöjen noudattamista ja tehdä asiassa yhteistyötä kansainvälisten kumppanien kanssa.

5) ”Pelastetaan eläinkokeeton kosmetiikka – ei eläinkokeille Euroopassa”⁷¹

Eurooppalaisessa kansalaisaloitteessa kehoitettiin komissiota tekemään ehdotus, jolla vahvistetaan ja laajennetaan EU:n kosmetiikan eläinkokeita ja eläinkokeilla testattujen ainesosien kaupan pitämistä koskevia nykyisiä kieltoja, sekä hyväksymään lainsäädäntöehdotus, jossa esitetään etenemissuunnitelma kaikkien eläinkokeiden asteittaiseksi lopettamiseksi ennen nykyisen komission toimikauden päättymistä. Järjestäjät toimittivat eurooppalaisen kansalaisaloitteen komissiolle 25. tammikuuta 2023 kerättyään 1 217 916 pätevää tuenilmausta ja saavutettuaan tarvittavat vähimmäismäärät 21 jäsenvaltiossa. Eurooppalaisen kansalaisaloitteen järjestäjät tapasivat 17. maaliskuuta 2023 Euroopan komission arvoista ja avoimuudesta vastaavan varapuheenjohtajan Věra Jourován ja sisämarkkinoista vastaavan komission jäsenen Thierry Bretonin. Euroopan parlamentti järjesti eurooppalaista kansalaisaloitetta koskevan julkisen kuulemisen 25. toukokuuta 2023. Eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta keskusteltiin täysistunnossa 10. heinäkuuta 2023, mutta päätöslauselmaa ei hyväksytty.

Komissio antoi [vastauksensa](#)⁷² eurooppalaiseen kansalaisaloitteeseen 25. heinäkuuta 2023. Se suhtautui myönteisesti eurooppalaiseen kansalaisaloitteeseen ja totesi, että eläinten hyvinvointi on edelleen EU:n kansalaisten merkittävä huolenaihe. Se myös korosti EU:n johtavaa roolia eläinkokeiden käytön asteittaisessa lopettamisessa ja eläinten hyvinvoinnin parantamisessa

⁷⁰ Komission tiedonanto eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta ”Stop Finning –Stop the trade” (”Lopettakaa eväpyynti – lopettakaa kauppa”): C(2023) 4489 final: [https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=C\(2023\)4489&lang=fi](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=C(2023)4489&lang=fi)).

⁷¹ https://citizens-initiative.europa.eu/initiatives/details/2021/000006_fi

⁷² Komission tiedonanto eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta ”Pelastetaan eläinkokeeton kosmetiikka – ei eläinkokeille Euroopassa” (C(2023) 5041 final: https://citizens-initiative.europa.eu/sites/default/files/2023-07/C_2023_5041_FI.pdf

ylipäänsä. Tämä rooli näkyy erityisesti kosmetiikan eläinkokeiden täydellisessä kiellossa, joka on ollut voimassa EU:ssa vuodesta 2013. Komissio ilmoitti käynnistävänsä uuden etenemissuunnitelman, joka sisältää useita lainsäädännöllisiä ja muita toimia eläinkokeiden vähentämiseksi edelleen. Kemikaalilainsäädännössä (esimerkiksi REACH, biosidivalmisteasetus, kasvinsuojeluaineita koskeva asetus sekä ihmisille tarkoitettuja lääkkeitä ja eläinlääkkeitä koskeva lainsäädäntö) halutaan jatkaa eläinkokeiden vaihtoehtojen voimakasta tukemista ja viime kädessä siirtä eläinkokeettomaan järjestelmään. Komissio ilmoitti myös tukevasa edelleen voimakkaasti tutkimusta, jolla kehitetään vaihtoehtoisia menetelmiä eläinkokeille, ja selvittävänsä mahdollisuutta koordinoita jäsenvaltioiden toimia tällä osa-alueella.

6) **"Fur Free Europe" (Eurooppa ilman turkiksia)**⁷³

Eurooppalaisessa kansalaisaloitteessa kehoitettiin komissiota tekemään ehdotus, jolla kielletään EU:n laajuisesti eläinten pitäminen ja tappaminen turkistuotantoa varten sekä tarhattujen eläinten turkisten ja niitä sisältävien tuotteiden saattaminen EU:n markkinoille. Järjestäjät toimittivat eurooppalaisen kansalaisaloitteen komissiolle 14. kesäkuuta 2023 kerättyään 1 502 319 pätevää tuenilmausta ja saavutettuaan tarvittavat vähimmäismäärät 18 jäsenvaltiossa. Eurooppalaisen kansalaisaloitteen järjestäjät tapasivat 20. heinäkuuta 2023 Euroopan komission arvoista ja avoimuudesta vastaavan varapuheenjohtajan Věra Jourován ja terveysasioista ja elintarviketurvallisuudesta vastaavan komission jäsenen Stella Kyriakidesin esitelläkseen eurooppalaisen kansalaisaloitteensa tavoitteet. Euroopan parlamentti järjesti tästä aloitteesta julkisen kuulemisen 12. lokakuuta 2023, ja siitä keskusteltiin täysistunnossa 19. lokakuuta 2023, mutta päätöslauselmaa ei hyväksytty.

Komissio antaa vastauksensa 14. joulukuuta 2023 mennessä.

Kyselyyn osallistuneilta eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjiltä saatu palaute

Kyselyyn osallistuneet vaaditun allekirjoittajamäärän saaneiden eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjät suhtautuivat enimmäkseen myönteisesti tai neutraalisti menettelyn selkeyteen tutkintavaiheessa ja olivat yleisesti ottaen tyytyväisiä mahdollisuuksiin esitellä eurooppalaista kansalaisaloitettaan komission kanssa järjestetyssä kokouksessa ja Euroopan parlamentin julkisessa kuulemisessa. Ne katsoivat myös, että komissio oli selittänyt selkeästi, ymmärrettävästi ja yksityiskohtaisesti syyt, joiden vuoksi se aikoi ryhtyä toimenpiteisiin vastauksena niiden vaaditun allekirjoittajamäärän saaneisiin eurooppalaisiin kansalaisaloitteisiin.

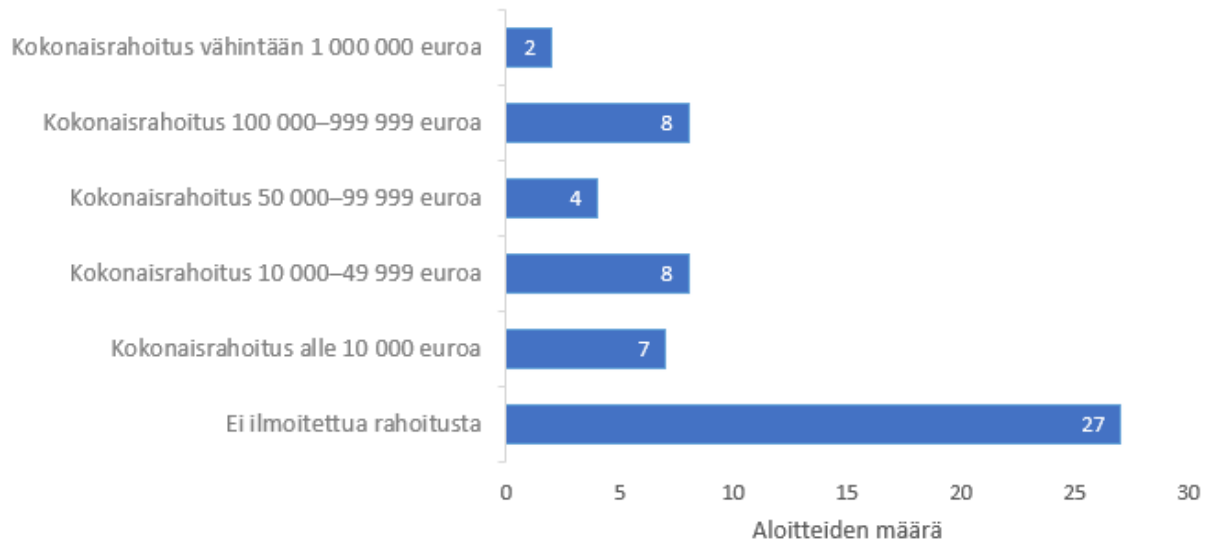
3.7. Avoimuus – rahoitus

Eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetun asetuksen 17 artiklassa edellytetään, että eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjien on annettava kattavat tiedot eurooppalaisen kansalaisaloitteen rahoituksen ja luontoissuorituksena annettavan tuen lähteistä, jotka ylittävät

⁷³ https://citizens-initiative.europa.eu/initiatives/details/2022/000002_fi

500 euroa sponsoria kohden. Toimitettujen tietojen mukaan eurooppalaisten kansalaisaloitteiden tueksi kerätyt varat lisääntyivät, ja **kaksi** eurooppalaista kansalaisaloitetta⁷⁴ keräsi **yli miljoona euroa** (kumpikin saavutti miljoonan allekirjoituksen vähimmäismäärän), minkä lisäksi kahdeksan muuta eurooppalaista kansalaisaloitetta⁷⁵ ilmoitti yli 100 000 euron rahoituksesta (näistä neljä saavutti miljoonan allekirjoituksen vähimmäismäärän).

Kaavio 2: eurooppalaisten kansalaisaloitteiden jakautuminen rahoituksen mukaan

3.8. Henkilötietojen suoja

Eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetulla asetuksella on yksinkertaistettu eurooppalaisten kansalaisaloitteiden toiminnan yhteydessä kerättävien henkilötietojen hallinnointia.

Ensinnäkin eurooppalaisten kansalaisaloitteiden tukemiseen vaadittavien toimitettavien henkilötietojen määrää on vähennetty ja niitä on yhdenmukaistettu kaikissa 27 jäsenvaltiossa, ja **kansalliset viranomaiset voivat valita vain kahdesta tietojoukosta**: 1) etunimet, sukunimet, syntymäaika ja osoite tai 2) etunimet, sukunimet ja henkilökohtainen tunnistenumero (tai henkilöasiakirjan numero). Allekirjoittajilta on toimitettava vähimmäismäärä henkilötietoja, jotta jäsenvaltiot voivat tarkastaa tuenilmausten pätevyyden kansallisista tietokannoista, kuten vaali- tai väestörekistereistä. Vaikka Euroopan parlamentti vaati tietovaatimusten yksinkertaistamista, jäsenvaltioiden kuuleminen vahvisti, että yksinkertaistaminen saattaisi vaarantaa jäsenvaltioiden kyvyn tarkastaa tuenilmaukset riittävän luotettavasti.

Sen varmistamiseksi, että suuri yleisö voi helposti ymmärtää, miten henkilötietoja hallinnoidaan eurooppalaisen kansalaisaloitteen prosessissa ja miten henkilö voi saada

⁷⁴ Eurooppalaiset kansalaisaloitteet ”Pelastetaan eläinkokeeton kosmetiikka” ja ”Fur Free Europe” (Eurooppa ilman turkiksia).

⁷⁵ Eurooppalaiset kansalaisaloitteet ”Minority SafePack”, ”Stop Extremism”, ”End the Cage Age”, ”Pelastakaa mehiläiset ja maanviljelijät!”, ”Fossiilisten polttoaineiden mainonta ja sponsorointi kiellettävä”, ”End The Slaughter Age”, ”Good Clothes, Fair Pay” ja ”Suojellaan EU:n maaseutuperintöä, elintarviketurvaa ja -toimituksia”.

keskeisiä tietoja tietojensa käsittelystä, on laadittu tietosuojaselosteet⁷⁶, jotka kattavat eri käsittelytoiminnot, ja julkaistu vastauksia usein kysyttyihin kysymyksiin⁷⁷.

Toiseksi sen vuoksi, että on siirrytty keskitettyyn verkossa toteutettavaan keruujärjestelmään ja komissio tarjoaa suojatun tiedonsiirtojärjestelmän, komissio on vastuussa kaikkien tämän järjestelmän kautta verkossa kerättyjen henkilötietojen hallinnoinnista. Erityisen rekisterinpitäjämoduulin avulla komissio voi täyttää velvollisuutensa rekisterinpitäjänä ja vastata nopeasti ja tehokkaasti rekisteröityjen pyyntöihin. Näin ollen **eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjien velvollisuudet ja vastuu henkilötietojen suojaamisesta rajoittuvat** paperimuotoisilla tuenilmauksilla kerättyihin henkilötietoihin.

Eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjille on annettu yksityiskohtaiset tietosuojaa koskevat ohjeet⁷⁸, jotka auttavat niitä noudattamaan tietosuojaa koskevia sääntöjä. Ohjeissa selitetään keskeiset periaatteet ja käsitteet sekä eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjien velvollisuudet rekisterinpitäjinä tai yhteisrekisterinpitäjinä niiden käsitellessä henkilötietoja eurooppalaista kansalaisaloitetta koskevan prosessin aikana.

Useimmat kyselyyn osallistuneet eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjät pitivät tietosuojasääntöjä hyvin selkeinä ja tehokkaina ja ilmoittivat, että niiden noudattaminen ei ollut tuottanut vaikeuksia. Useat järjestäjät mainitsivat yhtenä keruuvaiheen haasteena ihmisten haluttomuuden antaa vaaditut henkilötiedot. Suuren yleisön näkemysten arvioimiseksi tämä aihe sisällytettiin yleisölle ja keskitetyn verkossa toteutettavan keruujärjestelmän käyttäjille suunnattuihin kyselyihin. Vain pieni osa kansalaiskyselyyn vastanneista ilmoitti, että he eivät halunneet jakaa henkilötietojaan tukeakseen eurooppalaista kansalaisaloitetta. Suurin osa niistä, jotka allekirjoittivat eurooppalaisen kansalaisaloitteen käyttäen komission järjestelmää ja osallistuivat käyttäjäkyselyyn, tunsivat olonsa luottavaiseksi järjestelmän kautta antamiensa tietojen turvallisuuden suhteen, ja useimpia vastaajia rauhoitti tieto siitä, että heidän henkilötietojaan keräsi ja säilytti komissio (eikä jokin muu taho). Toisaalta osa käyttäjäkyselyyn vastanneista (17 %) arvioi luottamustasonsa olevan alle viisi pistettä kymmenestä, mikä osoittaa, että komission on lisättävä tietämystä henkilötietojen korkeatasoisen tietosuojan varmistamiseksi toteutetuista toimenpiteistä.

3.9. Komission ja jäsenvaltioiden tiedotus ja tietämyksen lisääminen

Komissio on eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetun asetuksen 4 ja 18 artiklan mukaisesti käynnistänyt monikielisen ”Aloite on sinulla” -viestintäkampanjan, jonka tarkoituksena on lisätä monenlaisten toimien avulla tietämystä eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta, sen tavoitteista ja toiminnasta. Kampanjassa hyödynnetään laajasti digitekniologiaa ja sosiaalista mediaa sekä komission edustustojen tukea kaikissa jäsenvaltioissa.

Eurooppalaisten kansalaisaloitteiden viestintäkampanjatoimet

⁷⁶ Tietosuojaseloste: https://citizens-initiative.europa.eu/how-it-works/privacy-policy_fi

⁷⁷ Usein kysyttyä: https://citizens-initiative.europa.eu/how-it-works/faq_en#Data-protection

⁷⁸ Tietosuojat: https://citizens-initiative.europa.eu/how-it-works/data-protection_fi

- **Eurooppalaisen kansalaisaloitteen monikielisen verkkosivuston**⁷⁹ lisäksi tietoa eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetaan **eurooppalaisen kansalaisaloitteen kuukausittaisessa uutiskirjeessä**⁸⁰ (saatavilla kaikilla EU:n kielillä automaattisen käännöksen avulla), **sosiaalisen median kampanjoilla EU27-maissa, kansallisen tason nuoriso- ja demokratiafestivaaleilla, mediasuhteiden, verkkoseminaarien** ja yleisölle suunnattujen tiedotustilaisuuksien tai tiedon levittämisessä avustavien kansallisen tason vaikuttajien välityksellä sekä **podcast-sarjan**⁸¹ avulla.
- **Nuoret** ovat keskeinen kohderyhmä. Kesäkuussa 2023 julkaistiin **monikielinen oppimateriaalipaketti**⁸², jonka avulla opettajat voivat kannustaa toisen asteen koulutuksen viimeisten vuosien oppilaita osallistumaan keskusteluihin ja toimiin, jotka liittyvät aktiiviseen EU:n kansalaisuuteen ja EU:n tasolla käytettävissä oleviin välineisiin, kuten eurooppalaiseen kansalaisaloitteeseen. Siihen liittyy **opiskelijoille suunnattu videokilpailu**⁸³, joka käynnistettiin lokakuussa 2023.
- On luotu **lähettiläiden ja vaikuttajien verkosto**, joka auttaa levittämään viestejä kansallisella ja paikallisella tasolla. Siihen kuuluvat **kansalliset yhteyspisteet**⁸⁴, kansalaisaloitelähettiläät⁸⁵ (jotka edustavat pääasiassa kansalaisyhteiskunnan järjestöjä), Europe Direct -pisteet⁸⁶ sekä muut **EU:n toimielimet ja kumppanit**.

Komissio huolehtii myös siitä, että eurooppalaista kansalaisaloitetta tuodaan esiin vuosittain toukokuun alussa järjestettävässä komission avoimien ovien päivässä⁸⁷ ja muiden EU:n toimielinten järjestämissä tapahtumissa, kuten eurooppalaisen kansalaisaloitteen teemapäivässä⁸⁸, Euroopan alueiden ja kaupunkien teemaviikolla⁸⁹ ja Euroopan nuorisotapahtumassa⁹⁰. Vuoden 2023 viimeisellä vuosineljänneksellä komissio toteuttaa myös **EU:n kansalaisuuden 30-vuotisjuhlavuoden** viestintäkampanjan, jonka tarkoituksena on lisätä EU:n kansalaisten tietämystä ja ymmärrystä oikeuksistaan ja jossa eurooppalainen kansalaisaloite on yksi kampanjan kattamista oikeuksista.

⁷⁹ https://citizens-initiative.europa.eu/_fi

⁸⁰ <https://ec.europa.eu/newsroom/ecif/newsletter-archives/view/service/1501>

⁸¹ https://citizens-initiative.europa.eu/news/citizencentral-podcast_fi

⁸² https://citizens-initiative.europa.eu/schools/eci-educational-toolkit_fi

⁸³ https://citizens-initiative.europa.eu/schools/video-competition_fi

⁸⁴ https://citizens-initiative.europa.eu/contact-points-national-level_fi

⁸⁵ https://citizens-initiative.europa.eu/spread-word/eci-ambassadors_fi

⁸⁶ https://european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_fi

⁸⁷ https://europeday.europa.eu/european-commission-2023_fi

⁸⁸ <https://www.eesc.europa.eu/en/agenda/our-events/events/eci-day-2023>

⁸⁹ <https://regions-and-cities.europa.eu/>

⁹⁰ <https://european-youth-event.europarl.europa.eu/en/>

Myös muut EU:n toimielimet ja elimet pyrkivät osaltaan lisäämään tietämystä eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta, erityisesti Euroopan talous- ja sosiaalikomitea eurooppalaisen kansalaisaloitteen vuotuisen teemapäivän yhteydessä ja Euroopan parlamentti eurooppalaisten kansalaisaloitteiden kuulemistilaisuuksien ja täysistuntokeskustelujen yhteydessä.

Kampanjaan vaikuttivat vuosina 2020–2021 **covid-19-pandemia** ja vuonna 2022 yleisön keskittyminen Venäjän hyökkäyssotaan **Ukrainaa** vastaan, mutta tuloksellisuus on kuitenkin ollut hyvä, sillä [eurooppalaisen kansalaisaloitteen verkkosivuston](#)⁹¹ kävijämäärät ovat **kehittyneet myönteisesti** (yli kaksinkertaistuneet vuodesta 2020), eurooppalaisen kansalaisaloitteen uutiskirjeen tilaajamäärät ovat nousseet (130 000 tilaajaa eli määrä on kuusinkertaistunut vuodesta 2020) ja sosiaalisen median kampanjoiden tavoitavuus on kasvanut (vuodesta 2020 lähtien on näytetty yli 130 miljoonaa kampanjaviestiä).

Myönteisistä suuntauksista ja monenlaisesta toiminnasta huolimatta eri sidosryhmät (yksityishenkilöt, järjestäjät, kansalaisjärjestöt ja muut EU:n toimielimet) katsovat, että ihmiset eivät ole riittävän tietoisia eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta. Järjestäjät ilmoittivat, että tietämyksen puute eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta oli merkittävä haaste niiden kerätessä tuenilmauksia, ja ihmiset kertoivat sen olevan tärkein syy siihen, miksi he eivät olleet tukeneet eurooppalaisia kansalaisaloitteita. Samaan aikaan EU:n kansalaisten tietämyksen taso koko EU:ssa (mitattuna kahdessa myöhemmässä eurobarometri-sarjassa⁹²) vaihtelee 41 prosentista vuonna 2021 64 prosenttiin vuonna 2023⁹³.

Kansalliset yhteyspisteet

Eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetun asetuksen 4 artiklan 6 kohdan mukaisesti kukin jäsenvaltio on perustanut yhden tai useamman kansallisen yhteyspisteen⁹⁴, joka tarjoaa maksutta tietoa ja apua eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjille. Komissio pitää kansalliset yhteyspisteet ajan tasalla eurooppalaisen kansalaisaloitteen viimeisimmästä kehityksestä ja toimittaa niille aineistoa kaikilla EU:n kielillä jaettavaksi kansallisille yleisöille. Jäsenvaltiot ilmoittivat kyselyvastauksissaan, että useimmat yhteyspisteet tarjoavat tietoa verkkosivuillaan ja vastaavat yleisön tai tiedotusvälineiden esittämiin pyyntöihin. Muutamat noudattavat myös ennakoivaa lähestymistapaa ja käyttävät suurelle yleisölle suunnattuun tiedottamiseen laajempaa valikoimaa viestintäkanavia ja -toimia. Saman kyselyn tulokset osoittavat, että yhteyspisteillä on käytössään kaikki tiedot ja asiakirjat, joita ne tarvitsevat hoitaakseen tehtävänsä luottavaisesti. Komissio tarjoaa niille tilaisuuksia vaihtaa kokemuksia ja jakaa hyviä käytäntöjä.

⁹¹ <https://citizens-initiative.europa.eu/en>

⁹² Perustuen haastatteluihin, joihin osallistui edustava otos 15-vuotiaita ja sitä vanhempia henkilöitä kussakin EU:n 27 jäsenvaltiossa.

⁹³ Kansalaisuutta ja demokratiaa koskeva Flash-eurobarometri 528 (2023).

⁹⁴ https://europa.eu/citizens-initiative/contact-points-national-level_en

3.10. Järjestäjille annettava ohjaus ja tuki

Kuten vuoden 2019 eurooppalaisen kansalaisaloitteen uudistuksen yhteydessä sovittiin, eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjille tarjottiin huomattavaa luontoissuorituksina annettavaa tukea, joka muodostui maksuttomasta keskitetystä verkossa toteutettavasta keruujärjestelmästä (ja siihen liittyvästä komission tarjoamasta tietoteknisestä tuesta), ohjeista, koulutuksesta ja oikeudellisesta neuvonnasta, joita annetaan (komission ulkopuolisen toimeksisaajan välityksellä hallinnoiman) EU:n kansalaisaloitefoorumin kautta, sekä lisääntyneistä toimista, joiden tarkoituksena on lisätä tietämystä eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta ja jotka epäsuorasti edistävät myös meneillään olevia eurooppalaisia kansalaisaloitteita.

EU:n kansalaisaloitefoorumi

Komissio on asettanut eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetun asetuksen 4 artiklan mukaisesti maksutta käyttöön eurooppalaisen kansalaisaloitteen verkkoyhteistyöalustan, joka tarjoaa käytännön neuvontaa ja oikeudellista neuvontaa sekä keskustelufoorumin tietojen ja parhaiden käytäntöjen vaihtamiseksi. Komissio on antanut tämän alustan (EU:n kansalaisaloitefoorumi⁹⁵) hallinnon alihankintana ulkopuoliselle palveluntarjoajalle avoimen tarjouskilpailun perusteella.

Eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjät antoivat kyselyssään kaiken kaikkiaan myönteistä palautetta EU:n kansalaisaloitefoorumin tarjoamista neuvoista eurooppalaisen kansalaisaloitteen prosessin eri vaiheissa, myös kaksivaiheisen rekisteröintimenettelyn aikana

EU:n kansalaisaloitefoorumin toiminta

- EU:n kansalaisaloitefoorumi tarjoaa monenlaista **oppimateriaalia**, joka auttaa valmistelevaan ja toteuttamaan eurooppalaisia kansalaisaloitteita (muun muassa ohjeita ja tietoja aiemmista kansalaisaloitteista), **verkkoseminaareja**, **verkkokurssin** sekä **esityksiä** yliopistoissa ja tapahtumissa.
- Lisäksi se järjestää komission opastuksella **sidosryhmien kuulemisia** foorumin täytäntöönpanoon ja eurooppalaisen kansalaisaloitteen toimintaan liittyvistä eri näkökohdista parantaakseen eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjille tarjottavia palveluja.

(kun niiden on tarkistettava alkuperäistä hakemustaan) ja keruuvaiheessa. Eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjät ovat käyttäneet laajasti foorumin oppimateriaalia ennen rekisteröintiä. He myös arvostavat suuresti verkkoseminaareja, blogeja, verkkokurssia ja mahdollisuutta etsiä muita jäseniä ryhmäänsä varten.

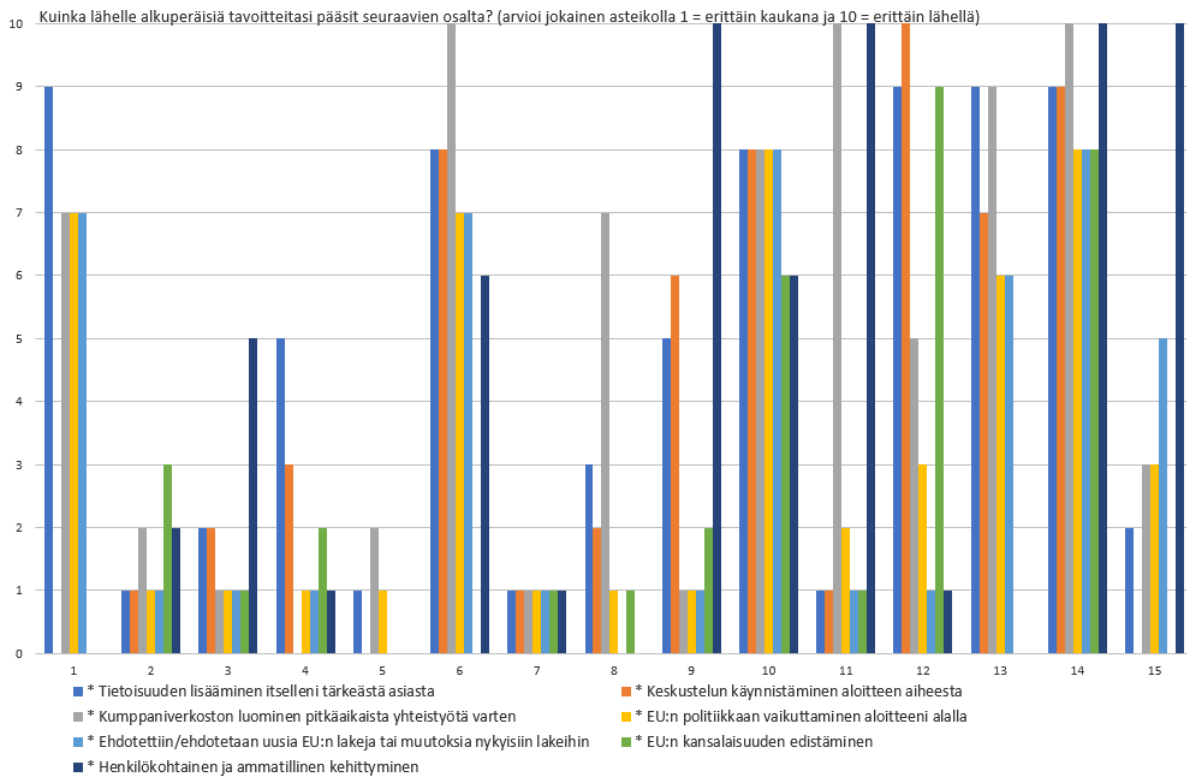
⁹⁵ <https://citizens-initiative-forum.europa.eu/ fi>

3.11. Järjestäjien kokemukset eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta

Useimmat kyselyyn vastanneista järjestäjistä ilmoittivat aloittaneensa eurooppalaisia kansalaisaloitteita koskevan toimintansa **henkilökohtaisesta kiinnostuksesta sellaista asiaa kohtaan, jota heidän mielestään olisi käsiteltävä EU:n tasolla**. Kolmannes kyselyyn vastanneista aloitti eurooppalaisen kansalaisaloitteen **ammattillisista tai akateemisista syistä**, ja yhdessä tapauksessa myös vastauksena muihin eurooppalaisiin kansalaisaloitteisiin (”reaktiona siihen, että eurooppalaisten kansalaisaloitteiden vastaisia allekirjoituksia ei voi tehdä”). Useat vastaajat viittasivat yhteyksiin aiempiin eurooppalaisiin kansalaisaloitteisiin. Puolet kyselyyn vastanneista oli aiemmin perehtynyt muihin välineisiin (esimerkiksi kansallisen tason vetoomuksiin tai Euroopan parlamentille tehtäviin vetoomuksiin), mutta katsoi, että niillä ei saavutettu heidän tavoitteitaan riittävällä tavalla. Eurooppalainen kansalaisaloite valittiin, koska sillä on suurempi **poliittinen vaikutus** (”koska komission on pakko vastata”), koska se on ”vahva tuki vaikuttamisstrategioille ja antaa kampanjalle enemmän legitimizeettiä” tai koska sillä on **EU:n laajuinen ulottuvuus**. Eräs eurooppalaisen kansalaisaloitteen järjestäjä ilmoitti suunnitelleensa aloitteen ajankohdan huolellisesti, jotta se voitaisiin ottaa huomioon asiaa koskevan lainsäädännön suunnitellun tarkistuksen yhteydessä.

Useimmat vastaajat **pitävät eurooppalaista kansalaisaloitetta hyödyllisenä kokemuksena**, sillä he pääsivät lähelle alkuperäisiä tavoitteitaan ainakin yhden tai useamman kyselyssä mainitun kohdan osalta (ks. kaavio 3). Sen osalta, mitä järjestäjät saavuttivat eurooppalaisen kansalaisaloitteen avulla, vastaajat antoivat eniten pisteitä henkilökohtaiselle ja ammatilliselle kehitykselle, tietämyksen lisäämiselle tärkeästä asiasta, keskustelun käynnistämiseksi eurooppalaisen kansalaisaloitteen aiheesta ja kumppaniverkoston perustamiselle pitkäaikaista yhteistyötä varten.

Kaavio 3: järjestäjien näkemykset alkuperäisten tavoitteidensa saavuttamisesta

4. COVID-19-PANDEMIAN VAIKUTUS

Covid-19-pandemia vaikutti ennennäkemättömällä tavalla jäsenvaltioihin ja niiden kansalaisiin. Kansalliset liikkumisrajoitukset ja yleisemmin pandemian leviäminen kaikkialle tekivät lähes mahdottomaksi sen, että eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjät olisivat pystyneet jatkamaan menestyksekkäästi paikallista kampanjointitoimintaansa ja paperisten tuenilmausten keräämistä, jotka olivat välttämättömiä vaaditun tuen keräämiseksi 12 kuukauden määräajassa. Poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi ja säilyttääkseen eurooppalaisen kansalaisaloitteen tehokkuuden pandemian aikana EU:n toimielimet hyväksyivät nopeasti väliaikaisia toimenpiteitä ([asetuksen \(EU\) 2020/1042](#)⁹⁶ muodossa). Tällaisia toimenpiteitä olivat muun muassa keruu-aikojen pidentäminen sellaisten eurooppalaisten kansalaisaloitteiden osalta, joihin poikkeukselliset olosuhteet vaikuttivat, kansallisten toimivaltaisten viranomaisten ja EU:n toimielinten tarkastus- ja tutkinta-aikojen pidentäminen sekä erityiset järjestelyt, jotka koskivat komission ja eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjien välistä tapaamista ja julkista kuulemista Euroopan parlamentissa.

⁹⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston [asetus \(EU\) 2020/1042](#), annettu 15 päivänä heinäkuuta 2020, eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetussa asetuksessa (EU) 2019/788 säädettyjen keruu-, tarkastus- ja tutkintavaiheiden määräaikoja koskevista väliaikaisista toimenpiteistä covid-19:n leviämisen vuoksi (EUVL L 231, 17.7.2020, s. 7–11).

Väliaikaiset toimenpiteet täyttivät tarkoituksensa yhdessä myöhempien täytäntöönpanosäädösten⁹⁷ kanssa Näiden väliaikaisten toimenpiteiden perusteella 12 eurooppalaiselle kansalaisaloitteelle **myönnettiin** enintään 12 kuukauden **jatko aika** allekirjoitusten keräämiseen, minkä johdosta vaaditut vähimmäismäärät voitiin saavuttaa kolmessa näistä⁹⁸. Lisäksi komissio myönsi yhdelle jäsenvaltiolle pyynnöstä lykkäystä tarkastusvelvoitteiden täyttämisen määräaikaan.

Covid-19-pandemia ei vaikuttanut samassa määrin kaikkiin eurooppalaisiin kansalaisaloitteisiin, joiden edustajat vastasivat kyselyyn. Niiden eurooppalaisten kansalaisaloitteiden osalta, joihin kohdistuva vaikutus oli merkittävä, seuraavia toimenpiteitä pidettiin tehokkaimpina covid-19-pandemian aiheuttamiin haasteisiin vastaamisessa: allekirjoitusten keräämisen määräaikojen pidentäminen, verkkoinfrastruktuurin saatavuus eurooppalaisen kansalaisaloitteen toteuttamista varten ja siirtyminen verkkotoimintaan, joka helpotti eurooppalaisten kansalaisaloitteiden edistämistä.

5. TULEVAT TOIMET

Covid-19-pandemia häiritsi merkittävästi eurooppalaisten kansalaisaloitteiden toimintaa toisen eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetun asetuksen kahden ensimmäisen soveltamisvuoden aikana. Kuten edellä on kuvattu, väliaikaiset toimenpiteet osoittautuivat tehokkaiksi poikkeuksellisissa olosuhteissa ja eurooppalaisen kansalaisaloitteen toimintaa pystyttiin jatkamaan tavalliseen tapaan, kun rajoittavat toimenpiteet poistettiin. Erilaisia myönteisiä kehityssuuntia on jo havaittavissa, mutta komissio arvioi, että tarkistettujen sääntöjen täysi vaikutus voidaan arvioida vasta tavanomaisissa olosuhteissa pidemmän soveltamisajanjakson aikana.

Toisen eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetun asetuksen soveltamisen edellä esitetyn arvioinnin perusteella komissio katsoo, että vuonna 2020 käyttöön otetut eurooppalaisia kansalaisaloitteita koskevat säännöt tarjoavat eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjille ja tukijoille helpommin lähestyttävät, kevyemmät ja käyttäjäystävällisemmät puitteet. Otettuaan huomioon Euroopan parlamentin, Euroopan talous- ja sosiaalikomitean⁹⁹ sekä eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjien, yksityishenkilöiden ja sidosryhmien näkemykset komissio katsoo myös, että käytännön parannuksia voidaan tehdä jo nykyisessä oikeudellisessa kehityksessä.

⁹⁷ [Komission täytäntöönpanopäätös \(EU\) 2020/2200](#), annettu 17 päivänä joulukuuta 2020, annettu (C(2020) 9226), [komission täytäntöönpanopäätös \(EU\) 2021/360](#), annettu 19 päivänä helmikuuta 2021, C/2021/1121; [komission täytäntöönpanopäätös \(EU\) 2021/944](#), annettu 3 päivänä kesäkuuta 2021, (C(2021) 3879). Kaikissa kolmessa täytäntöönpanopäätöksessä säädetään eräiden eurooppalaisten kansalaisaloitteiden tuenilmausten keräämisen määräaikojen pidentämisestä asetuksen (EU) 2020/1042 nojalla.

⁹⁸ ”Koheesiopolitiikka”, ”Pelastakaa mehiläiset ja maanviljelijät!” ja ”Stop Finning – Stop the trade”.

⁹⁹ Eurooppalaista kansalaisaloitetta käsittelevän väliaikaisen ryhmä suositus eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta – 2020–2022”: https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/files/ahg_eci_recommendation_on_eci_functioning_2020-2022_3_2.pdf

Ottaen huomioon edellä esitetyn arvioinnin ja Euroopan parlamentin 13. kesäkuuta 2023 antaman päätöslauselman eurooppalaista kansalaisaloitetta koskevien asetusten täytäntöönpanosta komissio toteuttaa seuraavat toimet:

Toimi 1: lisätään eurooppalaisten kansalaisaloitteiden tunnettuutta ja näkyvyyttä

Suuren yleisön tietämyksen lisääminen oikeuksistaan on olennaisen tärkeää, jotta ihmiset voivat osallistua aktiivisesti ja tehokkaasti demokratian toteuttamiseen EU:ssa.

- Sen vuoksi komissio **jatkaa ja tehostaa monikielistä eurooppalaista kansalaisaloitetta koskevaa viestintäkampanjaa** ja lisää sosiaalisen median käyttöä.
- Kampanjatoimissa myös asetetaan **nuoret** etusijalle.
- Komissio pyrkii aktiivisesti **saamaan Euroopan parlamentin (ja sen jäsenvaltioissa sijaitsevat yhteystoimistot) ja jäsenvaltiot (kansallisten yhteyspisteiden kautta) mukaan** viestintäkampanjaan, minkä lisäksi se suhtautuu myönteisesti myös muiden EU:n toimielinten ja elinten sekä alue- ja paikallisviranomaisten, oppilaitosten ja kansalaisyhteiskunnan järjestöjen osallistumiseen.
- Euroopan tulevaisuuskonferenssin ja suuren yleisön osallistumista koskevien komission uudistettujen toimien jälkeen eurooppalainen kansalaisaloite on sisällytetty uudistettuun Kerro mielipiteesi -portaaliin, joka on **uusi suuren yleisön osallistumista koskeva keskitetty verkkopalvelu**, jolla tarjotaan lisämahdollisuuksia tehdä eurooppalainen kansalaisaloite näkyvämmäksi.
- Komissio tekee yhteistyötä kansallisten yhteyspisteiden kanssa **edistääkseen eurooppalaisen kansalaisaloitteen verkkosivuston käyttöä asiaankuuluvilla kansallisilla alustoilla.**

Toimi 2: vahvistetaan eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjille annettavaa tukea

Komissio on perillä siitä, että eurooppalaisen kansalaisaloitteen perustaminen ja hallinnointi vaatii aikaa, resursseja, omistautumista ja sitkeyttä. Siksi se aikoo vahvistaa tukeaan eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjille.

- Komissio aikoo tukea myös jatkossa eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjiä suoraan tai epäsuorasti tarjoamalla useita palveluja, kuten **opastusta ja oikeudellista neuvontaa (EU:n kansalaisaloitefoorumin kautta), turvallisen ja käyttäjäystävällisen keskitetyn verkossa toteutettavan keruujärjestelmän maksuttoman käytön**, joka vähentää merkittävästi eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjien vastuuta rekisterinpitäjinä, sekä **maksuttomat käännöspalvelut.**
- **Järjestäjille luontoissuorituksena annettavaa tukea tehostetaan edelleen** nykyisten talousarviosäännösten ja oikeudellisten säännösten puitteissa antamalla lisäohjeita eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestämiseen liittyvistä käytännön aiheista (erityisesti varojen keräämisestä ja eurooppalaisten kansalaisaloitteiden edistämisestä EU:n laajuisesti), tehostamalla EU:n ja komission toimivaltaa koskevaa ohjeistusta ja muita eurooppalaisten kansalaisaloitteiden rekisteröintikelpoisuuteen liittyviä

näkökohtia sekä parantamalla edelleen tietoteknisiä välineitä (erityisesti keskitettyä verkossa toteutettavaa keruujärjestelmää).

- Komissio **tiedottaa nykyisistä EU:n ohjelmista saatavasta mahdollisesta rahoituksesta entistä tehokkaammin** kunkin ehdotuspyynnön erityisten kriteerien mukaisesti. Esimerkiksi kansalaisten, tasa-arvon, perusoikeuksien ja arvojen ohjelmasta¹⁰⁰, jäljempänä 'CERV-ohjelma', rahoitetaan kansalaisten osallistumista koskevia hankkeita. Helpottaakseen eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjien mahdollisuuksia saada tällaista rahoitusta komissio tiedottaa kuukausittaisissa eurooppalaisen kansalaisaloitteen uutiskirjeissään jatkuvasti asiaankuuluvista ehdotuspyynnöistä ja erityisistä tiedotustilaisuuksista. Lisäksi komissio tiedottaa säännöllisesti CERV-ohjelman kansallisille yhteyspisteille eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta, jotta niillä olisi hyvät valmiudet vastata mahdollisten eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjien tietopyyntöihin. Komissio varmistaa myös, että järjestäjien käytettävissä oleva luontoissuorituksena annettava tuki mukautetaan ja kohdennetaan niiden tarpeisiin (rahoitustarpeet mukaan luettuina) ja että järjestäjille tiedotetaan kaikista niiden käytettävissä olevista palveluista.

Toimi 3: parannetaan jatkuvasti keskitettyä verkossa toteutettavaa keruujärjestelmää

Kuten suurelta yleisöltä kerätty laaja palaute osoittaa, keskitetty verkossa toteutettava keruujärjestelmä on helppokäyttöinen ja luotettava väline allekirjoitusten keräämiseen verkossa, ja se täyttää myös korkeat turvallisuusvaatimukset, joita edellytetään käsiteltäessä suuria määriä henkilötietoja, kuten eurooppalaisten kansalaisaloitteiden tapauksessa.

- Komissio jatkaa **keskitetyn verkossa toteutettavan keruujärjestelmän kehittämistä** (tarkastelun aikana eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjiltä, asiantuntijoilta ja kansalaisilta kerättyjen palautteiden ja ehdotusten sekä säännöllisen testauksen ja käyttäjien kuulemisen perusteella), jotta se vastaisi entistä paremmin eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjien tarpeita.
- Komissio harkitsee **muita parannuksia**, kuten lisävaihtoehtojen lisäämistä järjestelmän mukauttamiseksi, jotta siitä saataisiin kampanjoijaystävällisempi ja houkuttelevampi, kuten reaaliaikaisten tilastojen ja kojelaudan tarjoaminen eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjille, jotta ne voivat seurata eurooppalaisten kansalaisaloitteidensa edistymistä, sekä sellaisten menetelmien arvioimista, joilla allekirjoittajia voidaan varoittaa siten, että he eivät allekirjoita samaa eurooppalaista kansalaisaloitetta useita kertoja.
- Viestintätoimissa keskitytään myös lisäämään yleisön tietämystä siitä, miten tietosuoja vaatimusten noudattaminen varmistetaan, kun ihmisten henkilötietoja kerätään keskitetyn verkossa toteutettavan keruujärjestelmän kautta.

Toimi 4: vahvistetaan eurooppalaisen kansalaisaloitteen täytäntöönpanoa kansallisella tasolla ja yhteistyössä kansalaisyhteiskunnan kanssa

¹⁰⁰ https://commission.europa.eu/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/citizens-equality-rights-and-values-programme_en

Komission järjestämä eurooppalaista kansalaisaloitetta käsittelevä asiantuntijaryhmä tarjoaa erityisen foorumin, jossa kuullaan jäsenvaltioiden viranomaisia ja vaihdetaan käytäntöjä niiden kanssa. Se järjestää myös säännöllisesti sidosryhmien kuulemisia ja kyselyjä kerätäkseen palautetta ja kannanottoja, jotta eurooppalaisen kansalaisaloitteen täytäntöönpanoa voitaisiin edelleen parantaa käytännössä. Komissio toteuttaa kaksi toimenpidettä vahvistaakseen edelleen eurooppalaisen kansalaisaloitteen täytäntöönpanoa kansallisella tasolla ja yhteistyötä kansalaisyhteiskunnan kanssa.

- Komissio jatkaa **eurooppalaista kansalaisaloitetta käsittelevän asiantuntijaryhmän puitteissa jäsenvaltioiden tukemista niiden eurooppalaisen kansalaisaloitteen prosessiin liittyvien velvoitteiden täyttämässä** ja keskittyy tässä esimerkiksi tuenilmausten tarkastamiseen, eurooppalaisen kansalaisaloitteen tukemisen vähimmäisiän alentamiseen, sähköisen tunnistamisen kansallisten järjestelmien integroimiseen keskitettyyn verkossa toteutettavaan keruujärjestelmään, tiedostojenvaihtopalvelun parantamiseen tai tietojen ja avun antamiseen eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjille.
- Komissio ottaa **sidosryhmät (kansalaisyhteiskunnan järjestöt mukaan luettuina)** mukaan toimintaan aina, kun niiden asiantuntemus voi osoittautua hyödylliseksi eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetun asetuksen täytäntöönpanoon liittyvissä erityisissä kysymyksissä, kuten keskitetyn verkossa toteutettavan keruujärjestelmän parantamisessa, eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjien uusien koulutus- ja opastustarpeiden määrittämisessä sekä eurooppalaisten kansalaisaloitteiden tunnettuuden ja näkyvyyden lisäämisessä (esimerkiksi linkittämällä eurooppalaisten kansalaisaloitteiden verkkosivusto asiaankuuluviin kansalaisten osallistumista koskeviin kansallisiin verkkoalustoihin).

Toimi 5: parannetaan eurooppalaisten kansalaisaloitteiden seurantatoimien näkyvyyttä

Eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetun asetuksen 15 artiklan 1 kohdan mukaisesti komissio tapaa vaaditun allekirjoittajamäärän saaneiden eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjät, jotta nämä voivat selittää tavoitteensa yksityiskohtaisesti. Komissio perustelee vastauksensa perusteellisesti 15 artiklan 2 kohdan mukaisesti kollegion hyväksymissä tiedonannoissa. Lisäksi kolmen viimeisimmän, vaaditun allekirjoittajamäärän saaneen eurooppalaisen kansalaisaloitteen osalta asianomaisesta politiikanalasta vastaava komission jäsen myös tapasi vaaditun allekirjoittajamäärän saaneiden eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjät sen jälkeen, kun komissio oli antanut vastauksensa.

- Komissio tekee jatkossa tällaisista seurantatapaamisista vakiokäytännön **tiedottaakseen eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjille ja suurelle yleisölle paremmin seurantatoimista**, joihin se aikoo ryhtyä pätevien eurooppalaisten kansalaisaloitteiden johdosta.
- Komissio varmistaa, että **vaaditun allekirjoittajamäärän saaneet eurooppalaiset kansalaisaloitteet otetaan huomioon järjestelmällisesti laadittaessa politiikkaehdotuksia vastauksena näihin eurooppalaisiin kansalaisaloitteisiin** ja

että niiden järjestäjät otetaan johdonmukaisesti mukaan kyseisiin ehdotuksiin liittyviin kuulemisiin.

- Komissio tuo **viestintäkampanjoissaan** vahvemmin esiin **vaaditun allekirjoittajamäärän saaneita eurooppalaisia kansalaisaloitteita** ja niiden seurantatoimia, jotta ihmisten tietämys eurooppalaisten kansalaisaloitteiden vaikutuksesta EU:n poliittiseen päätöksentekoprosessiin lisääntyisi.

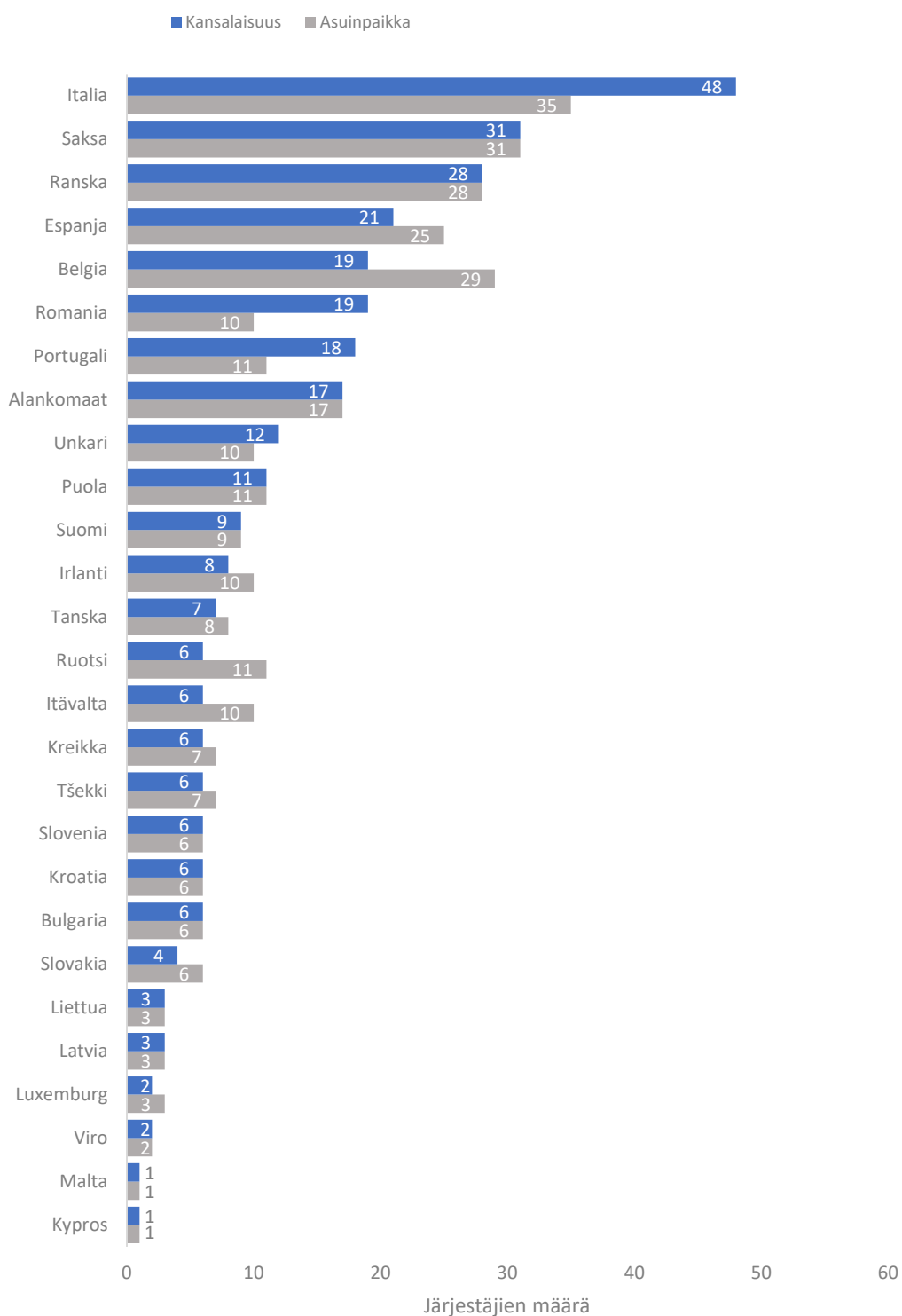
6. PÄÄTELMÄT

Tämän tarkastelukertomuksen perusteella komissio katsoo, että tarkistetulla eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetulla asetuksella tarjotaan eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjille ja tukijoille paremmin saatavilla olevat, kevyemmät ja käyttäjäystävällisemmät puitteet. Komissio on edelleen täysin sitoutunut varmistamaan, että tarkistettu eurooppalainen kansalaisaloite saavuttaa täyden potentiaalinsa välineenä, jolla edistetään keskustelua ja ihmisten osallistumista EU:n tasolla. Sen vuoksi se aikoo toteuttaa useita konkreettisia toimia, joilla parannetaan edelleen eurooppalaisen kansalaisaloitteen toimintaa ja järjestäjien tuki-infrastruktuuria sekä tuodaan esiin eurooppalaisten kansalaisaloitteiden vaikutusta EU:n politiikkoihin.

Komissio ottaa huomioon Euroopan parlamentin ja jäsenvaltioiden keskeisen panoksen eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetun asetuksen tehokkaaseen täytäntöönpanoon. Komissio suhtautuu myönteisesti myös EU:n muiden toimielinten ja elinten ja muiden sidosryhmien panokseen, jolla pyritään lisäämään eurooppalaisen kansalaisaloitteen näkyvyyttä EU:n tasolla sekä kansallisella ja paikallisella tasolla ja tekemään EU:n kansalaiset tietoisiksi oikeudestaan käyttää eurooppalaista kansalaisaloitetta EU:n politiikkojen muovaamiseen.

LIITE

Kaavio 4: järjestäjien jakautuminen kansalaisuuden ja asuinpaikan mukaan

Kaavio 5: järjestäjien jakautuminen iän mukaan

